

ДОКЛАД

НА

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО СОЦИАЛНИ И ПРАВНИ НАУКИ, СИГУРНОСТ И
ОТБРАНА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ
„ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ВОЕННИ ФОРМИРОВАНИЯ НА
ТАКТИЧЕСКО НИВО“ ОТ РЕГУЛИРАНА ПРОФЕСИЯ „ОФИЦЕР ЗА
ТАКТИЧЕСКО НИВО НА УПРАВЛЕНИЕ“ ЗА ОКС „БАКАЛАВЪР“ В
НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“ – ВЕЛИКО
ТЪРНОВО**

Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,

Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана представя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от регулираната професия „Офицер на тактическо ниво на управление“ за ОКС „бакалавър“ в Национален военен университет „Васил Левски“ – Велико Търново

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО и чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на специалностите от регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ – ЧАСТ 1 (1-10) И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 4/, ПРИЕТИ ОТ АС НА НАОА НА 20.10.2016

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

№ по ред	Решения	Номер и дата на протокол / дата на извършено действие
1.	Откриване на процедурата от АС	Протокол № 15/20.09.2018 г.
2.	Утвърждаване на състав на ЕГ от АС	Протокол № 11/30.05.2019г.
3.	Извършено посещение на ЕГ във ВУ	18-20 юни 2019 г.
4.	Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК	Протокол № 22/25.09.2019 г.
5.	Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище	Протокол № 23/23.10.2019 г.
6.	След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА (отн. становището на оценяваната институция) ПК предоставя доклада на АС	

Определената от Акредитационния съвет на НАОА Експертна група по процедурата е в състав:

1. проф. д-р Евгени Манев - УниБИТ - ръководител
2. проф. д-р Петър Христов – ВА „Г. С. Раковски“
3. Георги Хинов - студент

Наблюдаващ процедурата член на ПКСПНСО – Светослав Мишев

I. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

Акредитационният съвет на НАОА (протокол № 14 от 25.07.2013 год.) е дал акредитация на специалност от регулираните професии „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ (ОУВФТН) за ОКС „бакалавър“ в Национален военен университет с **оценка 9.15** (девет цяло и петнадесет стотни) и срок на валидност **6 (шест) години**. Определен е капацитет на специалността от **1000 (хиляда) курсанти** за редовна форма на обучение.

Формулирани са две препоръки:

1. Да се увеличи публикационната активност на преподавателите по специалността в чуждестранни издания. *Срок: постоянен с ежегодно отчитане.*

2. Задължителните дисциплини, свързани с общата и специална военна

подготовка, да бъдат съобразени със спецификата на бъдещата дейност на курсантите в съответния вид въоръжени сили. *Срок: 1 октомври 2013 г.*

В изпълнение на така отправените препоръки и поставения ежегоден срок за отчитане на изпълнението им, от страна на НВУ „Васил Левски“ са изготвяни ежегодни доклади за изпълнението на препоръките на Акредитационния съвет на НАОА.

Проверката на двете препоръки установи следното:

По препоръка 1:

През акредитационния период до 2019 год. вкл., е усъвършенстван механизма за стимулиране участието на академичния състав в научни форуми и специализирани издания в чужбина, като са направени съответните промени в ППОААС; броят на публикациите в чуждестранни издания значително нараства (288 срещу 85 през 5 г. доакредитационен период), като е разширена тематиката на научните изследвания; публикационната активност ежегодно се отчита от деканите на факултти пред АС; въведена е Единна електронна информационна система за отчет и огласяване на резултатите от публикационната активност.

Констатацията е , че препоръката се изпълнява с постоянно ежегодно отчитане.

По Препоръка 2:

В НВУ „В. Левски“ са разработени нови учебни планове за обучение на курсанти и студенти в ОКС „бакалавър“ - X-X-16, като за всяка специализация на специалността от регулирана професия „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ (ОУВФТН), е разработен отделен план, отразяващ спецификата на специализацията – общо 14 нови учебни планове. Хорариумът за военна подготовка е увеличен с 600 часа, което в относителен дял спрямо общия хорариум на учебния план (5400 часа при общ хорариум на учебни планове X-X-12 – 4800 часа) е нарастване с 11 % предимно и единствено за увеличаване на общата и специална военна подготовка (хорариумът за военната специалност е 3000 часа). Увеличеният хорариум за военно-специалната подготовка е съобразен с подготовката за вида въоръжени сили – СВ и ВВС, съобразно тяхната специфика и бъдеща реализация.

В съответствие с новите учебни планове са актуализирани учебните програми на съществуващите учебни дисциплини (лекционни курсове) и са разработени нови за новосъздадените курсове.

Делът на практическата подготовка значително е увеличен. Производственият стаж и производствена практика по специализиращите дисциплини за ОКС „бакалавър“ в учебните програми е минимум 200 часа. Част от практическите занятия се провеждат с военните формирования от Българската Армия, съгласувани с командирите на Сухопътните Войски и ВВС.

Практическото обучение на курсантите през периода 2013 - 2018 година се провежда на ново качествено равнище, в съответствие с изискванията на потребителите. В съответствие с инициативата на НАТО „Свързаност на силите“, НВУ „В. Левски“ е включен в Плана за съвместната българо-американска подготовка и учения в страната и в чужбина и Планове за подготовка на видовете Въоръжени сили. В Плана за дейността на НВУ са отразени съвместните подготовки с формирования от Въоръжени сили (ВС) с

участието на курсанти и преподаватели от университета. Проведени са 20 съвместни национални и международни учения.

На това основание констатцията по време на посещение на експертната група в НВУ е, че препоръката е изпълнена в срок.

Заключение: Предприетите действия за изпълнение на препоръките на Акредитационния съвет на НАОА, са неразделна част от политиката и практиката на ръководството на НВУ „Васл Левски“ за поддържане и подобряване качеството на обучението и кариерното израстване на академичния състав.

НВУ поддържа специалната подготовка на обучаемите в съответствие с промените на средата на сигурност, постоянно променящите се изисквания на потребителите и условията за използване на видовете въоръжени сили.

НВУ непрекъснато повишава своя капацитет с цел осигуряването на висока удовлетвореност от страна на завършилите обучението си, основните потребители на кадри и на научноизследователски продукти.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТТА ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 2 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 4) ¹

Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството

Критерий 1.1. При извършване на обучение в специалността от регулираните професии се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище.

По 1.1.1

НВУ „Васил Левски“ има отчетливи, ясно формулирани мисия, цели и задачи, документирани, обявени и публично оповестени в Правилника за устройството и дейността на университета; Стратегията за развитие на университета; информационния сайт на университета; справочниците за кандидатстване на курсанти и студенти; презентацията в кандидатстудентските борси и рекламните материали.

Подготовката на специалисти от регулираната професия „Офицер на тактическо ниво на управление“ на ПН 9.2. Военно дело за работа в условия на висока конкурентна среда, пригодност за професионална реализация и разширяване обхвата на обучението според реалните нужди на сигурността, отбраната и трудовия пазар е в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското пространство за висше образование, анализа на състоянието, проблемите и тенденциите за развитие на системата за висше образование в България, практиката на водещите национални и

¹ Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

чуждестранни образователни и научноизследователски институции, традициите на военното образование и натрупания собствен опит в направлението.

Обучението на курсанти по специализации от регулираната специалност „ОУВФТН“ на ПН 9.2. Военно дело в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“ на ОКС „Бакалавър“, редовна и задочна форма в НВУ „Васил Левски“ е в съответствие с мисията, целите и задачите на Университета. В потвърждение, реализацията на мисията, целите и задачите на НВУ е отразено в официално приетата учебна документация за обучение – подробно разработени, съгласувани с потребителите (командването на видовете въоръжени сили), утвърдени от министъра на отбраната и одобрени от министъра на образованието и науката, квалификационни характеристики, учебни планове и програми.

Учебната документация е разработна в съответствие с изискванията на чл. 9, ал. 1 от Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен “бакалавър” в професионално направление “Военно дело” по специалностите от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление”. Задължителните учебни дисциплини са обособени тематично в групи с минимален хорариум -(табл.1), в потвърждение на завишените критерии на НВУ за придобиване на високи професионални умения от в съответствие с мисията, целите и задачите на Университета.

Таблица 1.

Групи (модули) учебни дисциплини	Задължителен хорариум за специалността	Хорариум по учебен план за ОКС „бакалавър” в НВУ
1. Базова военна подготовка	150 академични часа	315 академични часа
2. Обща военна подготовка	200 академични часа	645 академични часа
3. Специална военна подготовка	700 академични часа	1170 академични часа
4. Национална сигурност, управление на ресурсите и основи на правото	150 академични часа	150 академични часа
5. Учебна практика и стаж	120 академични часа	120 академични часа
6. Езикова, лидерска и физическа подготовка	700 академични часа	720 академични часа
Общо	2020 академични часа	3120 академични часа

Обучение на курсанти в специалността „ОУВФТН” от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление” в НВУ „В. Левски“ е организирано в трите факултета на Университета, по специализации за всички видове въоръжени сили и родове войски в Българската армия, както следва:

✓ във факултет „Общовойскови“, гр. Велико Търново – 9 (девет) специализации за Сухопътни войски (СВ), обучаващи катедри: 8 катедри „Военни науки” (ВН), „Защита на населението и инфраструктурата” (ЗНИ),

„Комуникационни и информационни системи“ (КИС); „Логистика на сигурността“ (ЛС); „Управление на ресурси и технологии“ (УРТ); „Специализирана подготовка“ (СП), департамент „Езиково обучение и физическа подготовка“ (ЕОФП);

✓ факултет „Артилерия, противовъздушна отбрана и КИС“, гр. Шумен –6 (шест) специализации за Сухопътни войски (СВ) и Военно въздушни сили (ВВС), обучаващи катедри: „Противовъздушна отбрана“(ПВО);Зенитно-ракетни войски (ЗРВ), „Въоръжение и технологии за проектиране“ (ВТП); „Комуникационни мрежи и системи“ (КМС) , Катедра „Компютърни системи и технологии“, „Информационна сигурност“;

✓ факултет „Авиационен“ – 5 (пет) специализации за Военновъздушните сили (ВВС), обучаващи катедри : „Авиационна техника и технологии“ (АТТ); „Тактика, въоръжение и навигационна подготовка (ТВНП); „Електроника, автоматика и информационни технологии“ (ЕАИТ), „Електроника, навигация и комуникации в авиацията“ (ЕНКА) и „Лидерство и чуждоезиково обучение“ (ЛЧО).

Средногодишно броят на обучаваните курсанти в НВУ „В. Левски“ е 554.

По 1.1.2

НВУ „Васил Левски“ има цялостно формулирана и провеждана Политика и изградена успешно функционираща с устойчиви резултати Система за управление на качеството (СУК), съобразени с изискванията на действащите норми за качество. Разработени са и са приети от АС на Университета „Функции и структура на вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и академичния състав на НВУ “В. Левски” и „Методика за оценяване и поддържане на качеството на специалностите“, Наръчник по качеството, Политика по качеството, Процеси по управление на реализацията на обучението, Процеси по управление на измерванията, анализите и подобренията”, „Списък на действащите процедури и списък на вътрешните правилници от СУК”, публично оповестени (<https://www.nvu.bg/node/34> <https://www.nvu.bg/node/1694>) .

СУК на НВУ „Васил Левски“ е сертифицирана от независимата сертифицираща организация BVQI (сега – Bureau Veritas Certification), за което има достатъчно доказателства като съвкупност от документи и дейности, публично оповестени в сайтовете <http://lex.bg/>, <http://www.nvu.bg/>, <http://www.af-acad.bg/> и <http://www.pv-ma.bg/>.

Обхватът на сертификацията е „Осигуряване и изпълнение на обучение и квалификация на обучаеми в ОКС „бакалавър” и „магистър”, в ОНС „доктор”, НС „доктор на науките”, длъжностна, целева и следдипломна квалификация и научноизследователска и развойна дейност”.

В резултат на реализиране на изпълнението на проект BG051PO001-3.1.08-24 „Усъвършенстване на системата за управление в Националния военен университет „Васил Левски” в периода февруари 2013 г. - декември 2014 г, СУКО на НВУ е обновена и ресертифицирана със Сертификат № BG 120270 Q .

През месец май 2019 год. НВУ е преминал успешна сертификация от независимата сертифицираща организация BVQ по международен стандарт ISO 9001:2015, което е удостоверено със Сертификат № BG 121506 Q/U .

НВУ има разгърната и функционираща структура на „Система за управление на качеството“, представена от Комисиите по качество на университетско и факултетно ниво и от катедрените отговорници по качеството.

Ежегодно с годишния план на Университета се планират и провеждат два вътрешни одита и един външен одит. За акредитационния период са планирани и проведени 10 вътрешни и 5 външни одита, (от които 1 ресертификационен).

НВУ има 13 обучени вътрешни одитори. За всеки одит одиторските екипи, водещият одитор и срокът на провеждане на одита се отдават със заповед на началника на НВУ „В. Левски“. След 2010 год. Един път годишно се провеждат външни одити от сертифициращата организация Bureau Veritas Certification (<https://www.nvu.bg/node/1750>).

По 1.1.3

НВУ има изградена и провежда целенасочена и интегрирана политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания, напълно съобразена с Националната стратегия за научни изследвания, Стратегията за развитие на академичния състав на НВУ „Васил Левски“, „Стратегия за образование в НВУ „В. Левски“ и Стратегията за научните изследвания в НВУ „Васил Левски“.

Стратегическите документи на НВУ, публично оповестени, са част от СУК, съдържат формулираните приоритетните области и стратегически цели за развитие на науката и иновациите в Университета, пряко свързани с видовете въоръжени сили на страната и образованието на командните офицерски кадри. Същите са израз на главния стратегически приоритет на НВУ: *„Подобряване, развитие и качествено издигане нивото на военно-научната работа и научните изследвания на академичния състав, за постигане на значими творчески резултати и оптимизиране единството на учебно-възпитателната и научноизследователската дейност“*. В съответствие с тях са разработени и публично оповестени съответните правилници, процедури, решения и др. документи за вътрешно осигуряване на качеството на образователния процес в специалността от регулираната професия.

НВУ ежегодно отчита връзката между научните изследвания и обучението. Интегрирането на резултатите от научноизследователската дейност в учебния процес се осъществява чрез включването им в издаваната от преподавателите учебна литература и съответно в лекционни, семинарни и лабораторни занятия.

НВУ е носител на Европейска награда за качество в пет категории (всяка с по пет звезди): професионализъм, работа с клиенти, коректност, потенциал и репутация. Наградата е връчена от Европейския бизнес изследователски център през 2018 година.

Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието.

По 1.2.1

В НВУ „Васил Левски“ и в ПН 9.2. Военно дело, специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „бакалавър“ има изградена организация за управление на качеството на учебния процес и

свързаната с него преподавателска дейност. Налице е цялостна система за управление на качеството, която стриктно следва действащата национална законова рамка за висше образование, международните изисквания за подготовка на специалисти за видовете въоръжени сили и за БА, изискванията на Министерството на отбраната и НАТО при подготовката на курсанти за офицерска служба, както и действащите норми за качество на международния стандарт ISO 9001:2015. Създадени за необходимите процедури за управлението на качеството на учебния процес и свързаната с него преподавателска дейност.

НВУ има дългогодишни традиции в управлението и осигуряването на качеството на учебния процес. Ефективността на използваните методи е доказана от практиката и от оценката, които получават випускниците във формированията на видовете ВС, в Българската армия и структурите пряко подчинени на Министъра на отбраната.

НВУ има създадена автоматизирана информационна система и специализирани подсистеми на факултетите, които осигуряват общодостъпни или достъпни за определени потребители справки за успеваемостта на курсантите в информационните масиви.

В НВУ „Васил Левски“ периодично (веднъж годишно) се организират общоуниверситетски и факултетни (на факултет „А, ПВО и КИС“ и на факултет „Авиационен“) конференции и международни научни семинари и срещи за обсъждане на проблеми, свързани с методите за преподаване и обучение в ПН 9.2. „Военни науки“, в т.ч. : “Европеизацията на образованието и обучението на офицери по инициативата на “Военен Еразъм” в Париж, Франция, ноември 2013 г.; работно посещение във Висшето военно училище на Сухопътни войски на Турция, ноември 2014 г.; симпозиум “Възможности за сътрудничество и програми за съвместно обучение с Австрийската армия”, Енс, Австрия, юни-юли 2013; трети семинар на началниците на военните училища и академии в Европа, Брюксел, Белгия, октомври 2014 г.; семинар в Университета по отбрана в Република Сърбия по усъвършенстване на технологията на обучение, октомври 2013 г.; среща с ректора на Сухопътна академия „Николау Балческу”, Сибиу, Румъния с цел синхронизиране на учебните планове и програми по програма „Еразъм” 2016 г.

Ежегодно, в съответствие с годишния график на основните дейности, приет от Академичния съвет, през месец март се провежда двудневна Методическа конференция на началника на университета по проблемите на военнообразователния процес и приоритетите на НВУ.

Периодично се провеждат обучения на академичния състав за въвеждане на съвременни методи на преподаване: курс за обучение на новопостъпили преподаватели – един път годишно; курс за приложение на информационни и мултимедийни технологии в преподаването – един път годишно; курсове за целева квалификация.

През акредитационния период са проведени курсове за въвеждане на иновативност в образователния процес чрез повишаване на уменията за използване на информационни технологии и нови методи на преподаване (Заповед № РД-01-714 относно провеждане на курс „Web-базирани услуги и софтуер за споделяне на мултимедийни приложения в Интернет“; Пакет учебни материали и учебни приложения) и повишаване уменията и компетенциите на

преподавателския състав и прилагане на усъвършенствана методика на академично преподаване и научно-изследователска дейност.

По 1.2.2.

В НВУ е създадена организация за гарантиране на академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация в съответствие със ЗВО. На сайта на НВУ (www.nvu.bg/node/104) са оповестени: „Добродетели и ценности споделени от служителите и обучаемите на НВУ „В. Левски““; „Административен модел“ на НВУ „Васил Левски“, с разписани правила и принципи на етичен кодекс за осигуряване на академично единство (част I); Кодекс за етично поведение на военнослужещите и цивилните служители от НВУ „Васил Левски“ - РАЗДЕЛ 2 (част III, гл.2 на СФУК); План за прилагане на Резолюция 1325 на Съвета на сигурност на ООН, като концептуалната част от реализирането на политиките за равнопоставеност и осигуряване на равни възможности в Министерство на отбраната на Република България и неговите структури; Академична клетва; Кодекс на курсанта; Кодекс на студента; Кодекс на кадета; „Правила за недопускане на плагиатство в научни трудове на членове на академичния състав и на обучаеми от националния военен университет „Васил Левски“ (Глава девета от Правилника на НИРД на НВУ „Васил Левски“) .

В катедрите от СРП (специалност на регулираната професия на ПН 9.2.) и университета се използват и електронни средства за проверка на оригиналността и автентичността на дисертационни трудове и при изготвянето на становища и рецензии на научни и научно-приложни трудове – онлайн услугата „Plagiarism“ на адрес <https://www.plagiarism.com/>.

Експертен и консултативен орган, който дава становища относно етичните аспекти на дейността на служителите и обучаваните лица на НВУ, е създадената и функционираща Комисия по етика.

За акредитационния период във ВУ и в регулираната специалност „ОУВФТН“ на ПН 9.2. не са констатирани регистрирани прояви на дискриминация или изпитни измами и плагиатство.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 1:

✓ *Обучението в специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „бакалавър“ се осъществява в съответствие с мисията, целите и задачите на НВУ „Васил Левски“ и е в пълно съответствие в действащото страната законодателство във висшето образование и ЗОВС в Република България..*

✓ *НВУ има ясно формулирана и провеждана политика за управление на качеството, сертифицирана от международна организация BVQ (сега – Bureau Veritas Certification).*

✓ *Обучението в регулираната специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ е в съответствие с мисията, целите и стратегията за развитието си, обявени на WEB страницата на ВУ, подчинено е и се контролира съобразно изградената във ВУ Система за управление на качеството на обучение, като са съобразени нейните специфики.*

✓ *Учебно-плановата документация на регулираната специалност*

„Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ се разработва в съответствие с Академичните стандарти и се съгласува с Командванията на видовете ВС, Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ в Министерството на отбраната и структурите, пряко подчинени на Министъра на отбраната и се утвърждава от министъра на отбраната и министъра на образованието.

✓ Развитие на интегративните връзки между изследователската и учебната дейност, основана на съвременните постижения в съответната научна област е гарантирано чрез Правилника за научноизследователската дейност на НМУ „Васил Левски“.

✓ Организацията и управлението на качеството на учебния процес е в съответствие с академичните стандарти и на вътрешната система за управление на качеството на обучение.. Проведени са 10 от планираните 10 за акредитационния период вътрешни одити и 5 от планираните 5 външни одити на функционирането на СУКО. Не са констатирани нарушения на процедурите и политиките на качеството в НВУ и качеството на обучение и преподаване в регулираната специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ през акредитационния период.

✓ В НВУ „Васил Левски“ и в ПН 9.2. Военно дело се прилагат правилата за етични отношения, за недопускане на прояви на дискриминация, изпитни измами и плагиатство, регламентирани с Етичен кодекс за академичното единство”, „Кодекс за етично поведение на военнослужещите и цивилните служители от НВУ „Васил Левски”, „Правила за недопускане на плагиатство в научни трудове на членове на академичния състав и на обучаеми от националния военен университет „Васил Левски” (глава 9 на Правилника за НИРД на НВУ „Васил Левски“), които публично са оповестени на сайта на Университета.

✓ НВУ „Васил Левски“ е носител на Европейска награда за качество в пет категории (всяка с по пет звезди): професионализъм, работа с клиенти, коректност, потенциал и репутация, връчена от Европейския бизнес изследователски център през 2018 година.

Стандарт 1 напълно се изпълнява.

Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите

Критерий 2.1. ВУ извършва обучение по професионалното направление/специалността от регулираните професии като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни.

По 2.1.1

В НВУ „Васил Левски“ има нормативно установена процедура за управление на разработката на квалификационни характеристики, учебни планове и програми. Цялата учебно планова документация за специалност

„Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2. Военно дело , ОКС „бакалавър“, е обект на постоянно наблюдение, регулация и съгласуване от Командването на СВ, Командването на ВВС, Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ към МО, под чието управление е ВУ.

НВУ има разработени ясни и точни процедури за разработване и институционално одобряване на учебната документация за обучение по специалност „ОУВФТН“ от ПН „9.2 Военно дело“, ОКС „Бакалавър“. Съобразени са изискванията на ЗВО, ЗОВС, „Секторна квалификационна рамка на Европейския съюз за професията на военния офицер“, Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на ОКС „Бакалавър“ в ПН 9.2. „Военно дело“ по специалностите от регулираните професии „Офицер за тактическо ниво на управление“, приета с Постановление № 205 на Министерски съвет от 30 август 2012 г., Наредба за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища. При разработването на учебно-плановата документация по специалността от ПН 9.2. Военно дело ОКС „бакалавър“ се отчита мнението на обучаемите и на потребителите на кадри. Квалификационните характеристики на регулираната специалност от професионално направление „Военно дело“ задължително се съгласуват със СВ и ВВС, съгласуват се с министъра на образованието и науката и се утвърждават от Министъра на отбраната.

В НВУ са разработени адекватни методически стандарти за учебна документация – квалификационни характеристики, учебни планове, учебни програми в ОКС „бакалавър“, като се съблюдава съотношението между задължителните и избираемите дисциплини. Осигуряват се необходимите практически занятия и стажове на обучаемите. Съдържанието на учебната документация е съобразено с приетите от Академичния съвет „Стратегия за развитие на НВУ „Васил Левски“, Стратегията за образование в НВУ „Васил Левски“, „Методика за оценка и поддържане качеството на специалност и програма“.

Квалификационните характеристики за специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ се разработват по образец, съответстващ на приетия през 2012 г. Стандарт за системата на висшите военни учебни заведения в тясно взаимодействие с Командването на СВ, Командването на ВВС и други институции всистемата на сигурността. Общото съдържание на квалификационната характеристика включва: профила на образователната програма, изискванията към курсантите в процеса на обучение, изискванията към подготовката и реализацията на випускника. Определят се целите, вида и обема на придобиваните нови знания, умения, практически навици, качества и изградени способности по време на обучението.

Обучението в специализациите на специалността от регулираните професии ОУВФТН предвижда основна интердисциплинарна, широкопрофилна подготовка за придобиване на висше образование в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, ПН 9.2. Военно дело. То е насочено към реализиране концепцията за оптимално хармонизиране подготовката на бъдещия офицер с цел получаване на базова компетентност, знания и умения в

областта на военното дело, а също така и знания за дейността на гражданските политически, социално-икономически структури и системи.

Учебните планове се разработват в съответствие с националните и европейските стандарти в обучението. Съдържанието и структурата на учебен план е по приет образец, за който е представен необходимия доказателствен материал. Съотношението между задължителните, избираемите и факултативните дисциплини е в границите 66 – 87 % (задължителни), 8 – 30 % (избираеми) и 2 – 5 % (факултативни), в зависимост от спецификата на съответната специализация на СПР в ПН 9.2., ОКС „бакалавър“.

Специфична особеност на обучението на курсантите в НВУ „Васил Левски“ се осъществява по единни учебни планове по СПР „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ и по втора гражданска специалност от акредитирани професионални направления.

Учебните програми и квалификационните характеристики на специализациите от СПР „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ съдържат специфични компетенции според изискванията на националните стандарти за обучение на кадри в областта на националната сигурност и на изискванията произтичащи от членството на страната в Алианса. Всички учебни програми на специализациите се съгласуват и подписват от водещите специалисти на направления в Командванията на СВ и ВВС и съответните Дирекции в МО.

Учебните програми по всяка учебна дисциплина от СПР съдържат: анотация, цели и задачи на курса и в тях са определени темите, формите, времетраенето, последователността на учебното съдържание и реда за формиране на оценката и кредитния еквивалент.

Със СУКО на НВУ са въведени изисквания при разкриване и управление на учебна програма и компетенции в съответния професионално-научен сегмент за структурата и съдържанието на обучението по форми и обем (видове занятия), методите на преподаване, учене, форми на проверка на знанията и уменията и оценяване на курсантите, осигуряване на обучението - методично, дидактично, инфраструктура, ресурсите - академични, информационни и материални, учебната среда и сътрудничеството обучаем-преподавател.

В НВУ са създадени процедури за отитане на мнението на обучаемите и потребителите за качеството на обучение по специализациите на СПР „ОУВФТН“ от ПН 9.2., КС „бакалавър“ (PR – 07.02.00 – „Определяне на потребителските изисквания и договаряне“ и PR – 08.01.00 – „Измерване удовлетворението на потребителите“).

Мнението на обучаемите е в съответствие с „Методика за оценка и поддържане качеството на специалност и програма“. Оценка по критерий „Курсантска оценка за качеството на обучение по специалността“ и „Методика за отчитане на мненията на обучаемите за учебния процес и административното обслужване в НВУ „Васил Левски“.

Отчитанто на мнението на потребителите е в съответствие с „Методиката за оценка и поддържане на качеството на специалност и програма“, раздел „Оценка на потребителите и обществеността за качеството на обучение“ по показателите: „Оценка на випускниците за подготовката и реализацията им по специалността“; „Анкетни проучвания за мнението на работодателите относно

качеството на обучение по специалността”; “Проучвания за признанието у нас и в чужбина на специалността, на нейните преподаватели, курсанти, випускници, докторанти, специализанти и завършилите университета преди години”.

Особеност при отчитане на мнението на потребителите е обстоятелството, че те са и заявители на кадри (обявени в ежегодна Заповед на министъра на отбраната), израз на което е съгласуваността на учебната документация с тях, участието им в комисиите за прием на курсанти, за държавни изпити и за разпределение на випускниците, организиране и съгласуване провеждането на всички стажове и практики със заявителите на кадри и съдействие от тяхна страна за осигуряване на местата и условията за ефективното им провеждане. НВУ периодично провежда работни срещи с потребителите на кадри от СРП „ОУВФТН“, ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“.

НВУ има създадена организация за проучване мнението и на кандидат студенти, курсанти, студенти и докторанти от секция “Военна психология” към Институт за научноизследователска и иновационна дейност на НВУ “Васил Левски” по време на планираните ежегодни изследвания мнението на обучаемите и по изготвен график в рамките на учебната година.

В НВУ са създадени процедури за поддържане на база от сравнителни данни за интереса към СРП „ОУВФН на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър” на входа на всяка учебна година. и се отчита в анализите на ректора на университета. В МО ежегодно се изпраща разработен и приет от Академичиния съвет „Количествен и качествен анализ на приетите за обучение в образователна и квалификационна степен „бакалавър” курсанти и анализ на кампанията за набиране на кандидати за обучение в НВУ „Васил Левски” през 20....година”.

Изучаването на състоянието на пазара на труда в НВУ „Васил Левски” е на база данните от: Анализ на „Българската стопанска камара”, „Пазар на труда – състояние и тенденции”; Анализ на изходното състояние и тенденциите на пазара на труда и работната сила по Оперативна програма „Човешки ресурси”; Заети лица и коефициенти на заетост - национално ниво, статистически райони, области; от сайта на Националния статистически институт.

Прогнозирането и оценката за броя на необходимите специалисти с висше военно образование по специалността от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление” се извършва от Министерството на отбраната на Република България - дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната”. Приемът на курсанти е в съответствие с ежегодната заявка на МО, съгласувана с командванията на видовете въоръжени сили за потребностите от офицерски кадри на тактическо ниво на управление от разлините специализации на СРП от ПН 9.2. Военно дело.

НВУ „Васил Левски” и факултетите, поддържащи специалността от регулираната професия, имат писмени становища, протоколи и решения, отразяващи мненията на потребителите за необходимостта от специалисти с определена компетентност, за качеството на обучение, учебните планове и програми, за възможностите за реализация и др.

За акредитационния период относителният дял на приетите курсанти спрямо броя на кандидатствалите в СРП е средно 1:2,5.

По 2.1.2

В НВУ „Васил Левски“ е изградена система за периодично събиране на информация за актуалността на учебните програми и за връзката им с практиката, за качеството на обучението и за реализацията на завършилите випускници по специализации. Информацията за резултатите от проведените практики и стажове се обсъждат на тематични срещи и конференции по време на ежегодните дни на кариерата, методически сборове, учения и прегледи на отбраната.

НВУ има създадени процедури за поддържане на непрекъснати контакти с работодателите и измерване на степента на тяхната удовлетвореност от качеството на предлаганото обучение и практическа подготовка, и възможността за изпълнение на определени професионални задължения, постигане на определени цели и адаптиране към обстановката посредством анкетни карти, пряк контакт с потребителите и др.

На това основание и във връзка с предизвикателствата на средата на сигурност пред системата за защита на националната сигурност, при изразено мотивирано желание от потребителите на кадри, или при съществени промени в нормативната уредба в областта на сигурността и отбраната, се осъществява актуализация на учебните планове и учебните програми. В съответствие с това са разработените и внедрените в учебния процес нови квалификационни характеристики и учебни планове Х-Х-16, в които завишението на хорариума часве за военната подготовка е от 400 до 600 часа и за практическата подготовка - до 30 - 55% от общия хорариум по учебен план (от 800 до 1700 часа в зависимост от военната специализация).

В НВУ „Васил Левски“ има изградена организация на провеждане на учебната практика и стажа на курсантите във военните формирования на видовете въоръжени сили. Практическата подготовка на курсантите е основна (и най-важна) част от учебния план и учебните програми. В Плана за дейността на НВУ „Васил Левски“ са отразени съвместните подготовки с формирования от Въоръжени сили (ВС) с участието на курсанти и преподаватели от университета. Стажът по военната специалност се провежда по време на полеви учения и занятия на военните формирования от Българската армия. Летателния стаж и скрининговия стаж на бъдещите военни пилоти се провежда във Военно въздушните бази на Българската армия и представлява 27 % от общия хорариум по военната подготовка от учебния план. Всеки обучаем получава оценка и отзив от командира за работата му. Установена е процедура за обратна връзка между приемащото военно формирование и обучаващата катедра по специализациите на СРП „ОУВФТН“ на ПН 9.2. Военн дело, ОКС „бакалавър“ в НВУ.

Съобразно изискванията на потребителите **практическото обучение на курсантите през акредитационния период придобива ново качествено равнище**. На това основание НВУ „Васил Левски“, във връзка с инициативата на НАТО „Свързаност на силите“, е включен в Плана за съвместната българо-американска подготовка и учения в страната и в чужбина и Плановете за подготовка на видовете Въоръжени сили. Проведени са над 20 съвместни национални и международни учения, както следва:

✓ по плановете за подготовка на видовете въоръжени сили - за

курсантите от Сухопътните войски са проведени 14 съвместни мероприятия, сред които участие в ротни тактически учения с бойна стрелба, двустранни ротни тактически учения, разделни и щабни тренировки;

✓ по плана за съвместна българо-американска подготовка – 7 (седем) учения, в т.ч. „съвместна подготовка „BLACK SEA ROTATIONAL FORCE“ и Ротационна подготовка/учение 14-09 KFOR 19 MRE „Подготовка за мисии“ (Mission Readiness Exercise) - Хохенфелс, ФР Германия, септември - октомври 2014 г.

По 2.1.3

НВУ „Васил Левски“ има изградена и функционираща оценъчна система на резултатите от обучението по всяка учебна дисциплина и за завършване на курса на обучение по специалността, която е в строго съответствие с нормите, регламентирани в акт на Министъра на отбраната, касаещ военно-образователната система на Министерството, в Глава пета - Раздел III, IV и V от Правилника за устройството и дейността на НВУ „В. Левски“ (ПУД), Глава пета и Глава шеста от Правилника за приема и учебната дейност в НВУ „В. Левски“ (ППУД), Методиката за разпределение на курсантите първи курс в НВУ „В. Левски“ по специализации и Методиката за ежегодна оценка и класиране на курсантите в НВУ „В. Левски“, както и на Организационна процедура PR-08.04.00-01/04 – „Мониторинг и измерване на усвояването на материала“.

Системата за оценяване знанията и уменията на обучаемите по специализациите на СРП „ОУВФТН“ на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ непосредствено е свързана с мисията, целите, задачите на Университета и с основните подходи за постигането на минималните стандартни изисквания за придобити знания и компетенции. Критерите за оценяване са: учебна успеваемост; отношение към военната система и поведение; командирски и лидерски качества; извънучебна дейност.

Показателите и редът за оценяване подробно са разработени в посочените правилници и методики. В учебната програма по всяка дисциплина (курс), в отделен раздел подробно се регламентира системата за оценяване знанията и уменията на обучаемите по всяка конкретна дисциплина, действащата в Р. България *шестобална* система. Основна форма за оценяване на знанията е писменият изпит или писмен изпит, съчетан с устна или практическа част.

В НВУ има създадена автоматизирана информационна система и специализирани подсистеми на факултетите, които осигуряват общодостъпни или достъпни за определени потребители справки за успеваемостта на курсантите в информационните масиви. Отчитането на резултатите от учебния процес е в края на учебната година от началника на университета за университета и в края на всеки семестър от декана и катедрата на ниво факултет и катедра.

Обучението завършва с държавен изпит по военната специалност и държавен изпит или дипломна работа по гражданската специалност, чието провеждане е от ДИК. В състава на ДИК влизат не по-малко от трима хабилитирани преподаватели. В комисията могат да се включват специалисти в областта на военното дело и представители на потребителите на кадри. Съставът на държавната изпитна комисия се утвърждава от министъра на отбраната и се назначава със заповед на началника на университета за срок от

една година. Председателите на комисии по специализации (подкомисии) са хабилитирани преподаватели с изключения на комисията за държавен изпит по летателна подготовка. Въпросниците, графикът и изпитните материали се утвърждават от декана на факултета и от председателя на държавната изпитна комисия (заместник-началникът на университета по учебната част). Резултатите от държавния изпит се оформят в изпитен протокол и разнасят в гланата книга.

Курсантите - випускници от СРП „ОУВФТН“ на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ се оценяват и класират по бал, включващ всички основни критерии на оценъчната система на НВУ. Същите получават диплома за ОКС „бакалавър“ с професионална квалификация „Офицер за тактическо ниво на управление“ по съответните специализации на СРП „ОУВФТ“ на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ и за съответната гражданска специалност на акредитирани ПН от области на висшето образование, съпътстващи и допълващи съответните военни специализации на СРП „ОУВФТН“.

НВУ „В. Левски“ периодично и редовно провеждат анкети за обективността на оценяването и относно спазването на правилата за провеждане на изпитните процедури. В академичната справка и европейското дипломно приложение, заедно с оценката по шестобалната система, се вписват и съответствията ѝ по скалата ECTS.

По 2.1.4

Обучението по специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ в ПН 9.2 „Военно дело“, ОКС „бакалавър“ и придобиването на регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление“ за формированията на СВ и ВВС се осъществява единствено в НВУ „Васил Левски“ (за формированията на ВМС, обучението е във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“-Варна). Учебните планове за специализациите по специалността от ПН 9.2., ОКС „бакалавър“ и в двете висши военни училища отговарят на „Наредбата за държавните изисквания за специалността от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление“ и в модули „Базовата военна подготовка“ и „Общата военна подготовка“ са идентични. Същите са съвместими и с учебните планове на други ВУ в България, ЕУ и извън ЕУ чрез приложимостта на Европейската система за натрупване и трансфер на кредити.

При разработване на учебно-плановата документация по специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ в ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“, НВУ изучава програмите на български и чуждестранни висши училища от европейското образователно пространство. Системно се изучава опита по разработване на учебна документация и подготовката на кадри във Военна академия „Г. С. Раковски“, Академията на МВР, бакалавърски и магистърски програми в европейски университети – Университет по отбраната – Бърно, Чехия, Университет по отбраната в Сибиу, Румъния и др. Учебните планове и хорариума на дисциплините в НВУ „В. Левски“ са синхронизирани с аналогични програми от други висши училища в страната и чужбина в достатъчна степен – между 70 и 80 %, което е в подкрепа на възможностите за мобилност на обучаемите.

НВУ „Васил Левски“ има разработени Правилник и успешно функционираща Система за натрупване и трансфер на образователни кредити,

които са в съответствие с Ръководството за използване на ECTS на Европейската комисия “Европейска система за натрупване и трансфер на кредити” (Брюксел, 06.02.2009 г.), Болонския процес, Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (EQF) и чл. 44а от ЗВО. На това основание в Университета са създадени правила и процедури за организиране на курсантско-студентската мобилност и праизнаване на периоди на обучение в други ВУ в страната и в чужбина.

Национален военен университет „Васил Левски” е първият военен университет в Европа, участващ в програмата „Еразъм” от нейното стартиране в Р. България през 1999 г. и Еразъм +. Университетът има сключени договори за обмен на обучаеми, академичен състав и административен персонал с 22 (двадесет и два) университета от страни, участнички в програмата Еразъм +. Същите са публично оповестни на сайта на НВУ „Васил Левски”, раздел „Еразъм+” (<http://www.nvu.bg/node/38>), като техният брой ежегодно се увеличава.

През акредитационния период курсантската и докторантска мобилност в СРП „Организация и управление на военните формирания на тактическо ниво” е представна от 279 изходящи в 11 чуждестранни университети партньори по програмата Еразъм+, и 163 входящи мобилности от 6 държави.

2.1.5

НВУ има разработени и публично оповестени на сайта на НВУ методически стандарти и процедури, за учебни планове и програми, специфични процедури за тяхното разработване, наблюдение (контрол на изпълнението им), анализи, оценяване, утвърждаване (одобряване, приемане) на всеки учебен план и програма, на учебната документация и нейната промяна. Същите са регламентирани с Правилник за устройството и дейността на Националния военен университет „Васил Левски”, „Правилник за прием и учебната дейност”, „Методика за оценка качеството на обучение и поддържане на специалност”, процедури „Определяне на потребителските изисквания и договаряне”; “Управление на разработката на учебни план, “Управление на разработката на учебни програми”.

Качествените и количествените критерии и показатели за оценка на специалност (15 (петнадесет) критерия и съответни показатели) са дефинирани с „Методика за оценка качеството на обучение и поддържане на специалност”. В съответствие с политиката на държавните органи, МО за устойчиво осигуряване с офицерски кадри за видовете въоръжени сили и родове войски, дългосрочните и краткосрочните прогнози и заявки за обучение на специалисти за Българската армия, се обосновава и доказва необходимостта от всяка учебна програма.

През акредитационния период, съобразно регламентирания ред и процедура, учебната документация -квалификационите характеристики и учебните планове за всички специализации от СРП на ПН 9.2. Военн дело, ОКС „бакалавър“, през 2016 година основно е променена. Със Заповед на министъра на отбраната и утвърдено задание от началника на университета, са разработени нови квалификационни характеристики и учебни планове Х-Х-16, по които от учебната 2016/2017 год. се извършва обучение по СРП „ОУВФТН“ на ПН 9.2 Военно дело. В съответствие с това са разработени нови учебни програми по всички дисциплини на учебни планове Х-Х-16.

По 2.1.6

Разработването на квалификационните характеристики и на учебния план се предшества от прогнозен анализ на длъжностните характеристики на вероятните длъжности, за заемането на които се изисква придобита ОКС „Бакалавър“ по СРП „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“. Учебната документация се консултира и съгласува с представители на Щабовете на видовете въоръжени сили, като заявители и потребители на офицерски кадри. На това основание и съобразно проученото в хода на обучение мнение на обучаемите относно предлагане, изработване и актуализиране на учебните програми, след анализ на констатираните потребности от обучение, се предприема актуализация и разкриване на нови образователни програми.

През акредитационния период в СРП „ОУВФТН“ по проект BG051PO001-3.1.07-0011 “Актуализиране на учебните програми в съответствие с изискванията на пазара на труда” с участието на 83 преподаватели, 10 представители на работодатели и 11 докторанти, са актуализирани всички (дванадесет) и са разкрити три нови образователни програми.

По 2.1.7

В НВУ има Процедури за разработването на учебната документация по СРП от ПН 9.2. Военно дело, разработена съгласно Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени (ПМС № 162/23.07.2002 г.), Наредба за държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалностите от професионално направление “Военно дело” по специалността от регулираната професия „офицер” за тактическо ниво на управление (ПМС № 205/30.08.2012 г.), Организационна процедура “Управление на разработката на учебни планове”.

В структурно отношение учебните планове за специализациите на СРП „ОУВФТН“ са в съответствие с държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалностите от ПН 9.2. „Военно дело“ на образователно-квалификационна степен „Бакалавър“.

Наименованията и съдържанието на учебните дисциплини - задължителни, избираеми и факултативни, включени в учебния план от учебната програма в съответното професионално направление/специалност от регулираните професии, се определят с решения на катедрени, факултетния и академичния съвети.

В съответствие със Система за натрупване и трансфер на образователни кредити в НВУ „В. Левски” - глава 2 „Формиране на кредитен еквивалент” и с решения на факултетния и академичния съвети се определя кредитния еквивалент по учебни дисциплини и общо за съответния учебен план, необходими за успешно дипломиране.

С решение на АС се определя съотношението в хорариума часове, предвидени за лекции и практически занятия (лабораторни, семинарни, проекти и др.). НВУ „В. Левски” поддържа изискуемото се нормативно съотношение *лекции:практически занятия* в учебните планове на всички специализации на СРП „ОУВФТН“ съобразно спецификата на дисциплините в рамките на “от 60% на 40% до 50% на 50%”.

НВУ „В. Левски“ има създадена организация за провеждане на стажовете и учебните практики за съответните ОКС , регламентирани с Правилника за устройството и дейността на - Глава 5, раздел 2 „Учебна практика и войсков стаж“ и Правилника за приема и учебната дейност на НВУ „В. Левски“ - Глава 4 „Учебна практика и войсков стаж“.

Цялостният образователен процес по СРП “Офицер на тактическо ниво на управление” в ПН 9.2. Военно дело, ОКС „Бакалавър“ се осъществява в съответствие с Годишния линеен график, разработван от отдел „Учебна дейност“, съдържание на който се съгласува с осигуряващите звена и се утвърждава от Началника на НВУ.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 2:

✓ *Съотношението между задължителни, избираеми и факултативни дисциплини, предвидени в учебните планове и програми по специалността, организацията на лекционните и практическите занятия, разпределението на часовете и съставянето на програмите, са в съответствие с нормативните изисквания, с което се осигурява качествена теоретична и практическа подготовка на обучаемите от СРП „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ .*

✓ *Налице е пълен набор от квалификационни характеристики, учебни планове и учебни програми в обучението по специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от професионално направление „9.2 Военно дело“ на ОКС „Бакалавър“.*

✓ *Учебните програми по СРП " Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво " са разработени според заложените държавни нормативни изисквания, задаващи стандартите за провеждане на обучение по специалностите от регулираните професии. Въвеждането на нови учебни планове и програми и изменението в съществуващите се осъществява, като задължително се вземат под внимание мненията на обучаемите и на заявителите за обучение, които са и потребители на офицерски кадри и при спазване на всички установени правила и процедури.*

✓ *Дейността по практическото обучение на курсантите е организирано чрез използването на наличната учебно-материална и тренажорна база и провеждането на учебна практика във военните формирования на видовете въоръжени сили и учения в страната и в чужбина по инициатива „Свързаност на силите“ и на осовата на План за съвместна българо-американска подготовка и учения.*

Стандарт 2 напълно се изпълнява.

Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите

Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение по професионалното направление/специалност от регулираните професии.

3.1.1

НВУ „Васил Левски“ има изградена и действаща система от правила, дейности и процедури за стимулиране на мотивацията и формиране на активна позиция у курсантите. Организацията на учебния процес благоприятства за развитието на познавателни интереси у курсантите, оказва възпитателна функция и повишава мотивационната нагласа.

Изпълнението на мисията, целите и задачите на НВУ „Васил Левски“ е отразено в официално приетата учебна документация за обучение – подробно разработени, съгласувани с потребителите и утвърдени квалификационни характеристики, учебни планове и програми.

В квалификационните характеристики на отделните специализации от СРП „ОУВФТН“ от ПН 9.2. Военно дело са поставени целите на обучение на курсантите, съобразени изцяло с Наредбата за държавните изисквания от 2015 г. за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени (ОКС) „бакалавър“ и „магистър по специалностите от регулираните професии в професионално направление 9.2 „Военно дело“. Ясно формулираните и осигурени за изпълнение цели – визия и политика на ВУ, благоприятства мотивацията на двете категории – преподаватели и курсанти за провеждане на качествен и на високо методическо ниво на учебно-възпитателния процес.

Спецификите на обучението по СРП „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2 „Военно дело“ на ОКС „Бакалавър“ са съобразени и в съответствие с утвърдените с ПМС № 205 от 2012 г. държавни изисквания и съгласно образователната мисия, цели и задачи на професионалното направление със съвременните изисквания и нормативната уредба, свързани с процеса на преподаване и учене, практическа подготовка и оценяване.

Организацията за целите на индивидуална и групов работна, произтичаща от новата среда на образование и сигурност в сектора за сигурност от 2015 год., позволява развързването на творческия потенциал на курсанти и академичен състав на НВУ, отразяването на позиции, мнения и обобщения от колективни действия, по-добра мотивация към учебния процес и постигане на по-добри резултати при обучението на курсантите.

НВУ „Васил Левски“ има разработени всички необходими документи, които гарантират високо качество на образователния процес. Констатацията на ПК е, че поставените изисквания в квалификационните характеристики и съдържанието на учебните планове отговарят на съвременните тенденции в образованието в ПН 9.2 Военно дело. Те отразяват точно и ясно позицията на бъдещия специалист в националната квалификационна рамка за висше образование, а също така и в квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование. Налице е ясна връзка между целеполагането и очакваните резултати от обучението в специалността от регулираните професии.

Учебният процес в НВУ се провежда по учебна документация, която обхваща квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми на изучаваните дисциплини и ежегоден график на учебния процес.

Налице е съвместимост на учебно-плановата документация за

специалността от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ със сродни програми от страни, членки на НАТО.

В разглеждания период учебните графици са съобразени с линейния академичен календар на НВУ за съответната учебна година.

3.1.2

НВУ „Васил Левски“ има утвърдена организация за провеждане на практическа подготовка и стаж, свързана с тяхното участие в ежедневни практически и методически занятия по видовете подготовки – тактическа, огнева, строева, физическа и др.; стажове и практики; полеви учения, лагери, летателна практика, парашутни скокове, стрелби и др.

В структурата на учебни планове Х-Х-16 практическата подготовка по специализациите на СРП „ОУВФТН“ съставлява средно 35 % от общия хорариум за военна подготовка по учебен план.

Практическият стаж на курсантите се провежда във военни формирования, определени от Щабовете на видовете въоръжени сили на основата на ежегодни заявки в определените срокове от Университета. Основните дейности по подготовката, провеждането и отчитането на стажа се отразяват в отделен раздел по плана за работа на университета и факултетите през учебната година.

Всеки курсант получава индивидуално задание за стажа с дефинирани задачи, стимулиращи изследователската дейност на обучаемите и усъвършенстване на навиците за самостоятелна работа. Степента на изпълнението на заданието от обучаемите след завършване на стажа се оценяван на основата на изготвен личен отчет за изпълнение на програмата и защита на стажа в профилиращата катедра.

За изграждането на випускниците като бъдещи командири и военни специалисти висок принос има участието им в университетски, общоармейски и международни учения, включени в плановете за съвместна подготовка на силите.

3.1.3

В НВУ „Васил Левски“ има изградена организация и са създадени процедури за проучвания на степента на заинтересованост на курсантите за обучение по образователните програми на специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ от ПН 9.2. „Военно дело“, ОКС „бакалавър“. Процесът се управлява и в съответствие с процедурите „Определяне на потребителските изисквания и договаряне“ и „Измерване удовлетворението на потребителите“ (потребители са и обучаемите, които ползват образователната услуга - по смисъла на стандарта за качество).

НВУ поддържа база от сравнителни данни за интереса към специалността за обучение в ОКС „бакалавър“ на входа и изхода на обучението.

В ПН 9.2. „Военно дело“ квалификацията и броят на випускниците се определят от актуалните мисии и задачи на видовете въоръжен сили и структурите, пряко подчинени на Министъра на отбраната и перспективното планиране на съответните кадри по специализации след петгодишен период на обучение.

През акредитационния период относителният дял на успешно дипломираните курсанти в НВУ по специалност „Организация и управление на

военните формирования на тактическо ниво” от ПН 9.2. Военно дело с присвоено първо офицерско звание “лейтенант” е 95 % , назначени на конкретни длъжности във военните формирования на БА.

Професионалната реализация на дипломиралите се в регулираната професия “Офицер на тактическо ниво на управление” в структурите на ВМС е 100%. Има регистрирани участия в мисии на НАТО и съвместно със страни от Европейския съюз през първите две години след завършване на образованието.

3.1.4

В НВУ „Васил Левски“ има създадена система за оценяване на знанията и уменията на курсантите по специалността от ПН 9.2. Военно дело, регламентирана с „Методика за разпределение на курсантите първи курс от НВУ „В. Левски” по специализации” и „Методика за ежегодна оценка и класиране на курсантите”.

НВУ има ясно дефинирана характеристика на знанията и уменията, по която се определя оценката на обучаемия.

Формите за проверка и оценка на знанията на курсантите в НВУ се определят в учебните планове и програми - семестриалните изпити, текущите оценки, командирското изграждане, държавните изпити, заложи в учебните планове през целия курс на обучение в образователно-квалификационна степен “бакалавър”, личностните качества на випускника. Основна форма за оценяване на знанията на обучаемите е писменият изпит.

Създадени са възможности за реализиране, поддържане и развиване на модерна, атрактивна и иновативна методология за оценяване постиженията на курсантите посредством съвременни иновативни форми на обучение и оценяване, имащи проблемно откриващ, дискуссионен, ситуационен, казусен характер.

В НВУ са създадени условия за стимулиране на творческите изяви и на курсантите, и на студентите. Популяризирането на научната продукция и творческите изяви на курсантите и студентите се извършва чрез публикуването на информация в официалния сайт на Университета.

При приключване на оценъчния период, общият бал се формира на базата на общи критерии („учебна успеваемост”; „отношение към военната система и поведение”; „командирски и лидерски качества”; „извънучебна дейност”) със съответни теглови коефициенти, включително за научна и изследователска дейност, за спортна и художествена дейност, за участие в колективни органи за управление, за международна дейност и за участие в програма „Еразъм”. Класирането на курсантите е по низходящ бал, като се определя първенец на випуска и първенци за всяка специализация.

3.1.5

В НВУ „Васил Левски“ е създадена и публично оповестена система за динамична и прозрачна обратна връзка между преподаватели, курсанти и заинтересовани страни от практиката (анкетни проучвания).

Разработена е и публично е оповестена вътрешнонормативна уредба на университета, която точно регламентира системата за провеждане на изпитните процедури, критериите и методите за проверка и оценка на знанията и уменията на обучаемите чрез цифрова оценка, съобразно спецификата на учебните дисциплини от учебния план на регулираната

специалност „ОУВФТН” на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“: Правилник за устройството и дейността на НВУ „В. Левски” - Гл. 5, раздел трети „Проверка и оценка на знанията и уменията на обучаемите”; Правилник за приема и учебната дейност в НВУ „В. Левски” - Гл. 5 „Проверка и оценка на знанията и уменията на обучаемите”; Методика за ежегодна оценка и класиране на студентите.

В НВУ се прилагат утвърдени процедури за контрол на оценяването. Писмените изпитни работи се съхраняват в срок от една година от преподавателя. Контрол върху изпитния процес задължително се провежда от ръководителите на катедрите, декана, заместник ректорите и ректора на университета по утвърден график и внезапно.

Обучението по регулираната специалност „ОУВФТН” на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ завършва с държавен изпит. Изпитните процедури по провеждане на държавни изпити и защита на дипломните работи са подробно разработени и публикувани в правилниците на НВУ „Васил Левски”: Глава втора - раздел Четвърти „Държавни изпити и защита на дипломни работи” от ПУД; Глава втора - раздел Пети „Завършване на курса на обучение” от ПУД; Глава шеста „Държавни изпити и защита на дипломна работа” от ППУД.

Планът за провеждане на държавни изпити и дипломни защиты се приема в началото на всяка година и е част от семестриалното разписание на учебните занятия на университета, публикувано в интернет страницата му.

В ДИК по специализации на регулираната специалност „ОУВФТН” на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ се включват не по-малко от трима хабилитирани преподаватели. Могат да се включват и специалисти от практиката (офицери от МО, щаба на отбраната, видовете въоръжени сили и военните формирования). Съставът на ДИК се обявява със заповед на началника на НВУ „Васил Левски“.

За последните три години в комисиите за семестриални и държавни изпити са включени 9 (девет) специалисти от практиката.

3.1.6

В НВУ „Васил Левски“ е създадена система за анализ и оценка на ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес в ПН 9.2. Военно дело на ниво катедри, факултети и университет. Ежегодно в отчета на факултетите пред АС се извършва анализ на успеваемостта на курсантите, кадровото осигуряване на академичния състав, кандидаткурсантската кампания, материалната и финансова осигуреност на учебния процес. В състава на ФС и АС участват представители на курсантско-студентския състав.

НВУ има изградена стройна система за изучаване на мнението на обучаемите по целия спектър от проблематиката на основата на периодично анкетно проучване на всички категории обучаеми.

След всеки семестър се провеждат срещи с курсантите и докторантите от специалността „ОУВФТН” от регулираните професии за обсъждане на резултатите от образователния процес и качеството на обучение.

В НВУ има изградена система за непосредствена връзка с работодателите и проучване на тяхното мнение за удовлетвореност от качеството на обучение, регламентирана от раздел “Оценка на потребителите и обществеността за

качеството на обучение” на “Методиката за оценка и поддържане на качеството на специалност и програма” по показателите: “Оценка на випускниците за подготовката и реализацията им по специалността”; “Анкетни проучвания за мнението на работодателите относно качеството на обучение по специалността”; Проучвания за признанието у нас и в чужбина на специалността, на нейните преподаватели, курсанти, випускници, докторанти, специализанти и завършилите университета.

Процесите на мониторинг за гарантиране на качеството на обучението са определени в СУКО, като са разработени блок-схеми на алгоритмите за управление на дейностите по мониторинга и приложения: Протоколи за провеждане на изпити, Таблици за резултатите от семестриални и държавни изпити, Графици за провеждане на изпити и др.

3.1.7

В НВУ „Васил Левски“ съществува официална процедура за разглеждане на жалби на обучаеми, свързани с процеса на обучение в специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „Бакалавър“ от ПН „9.2 Военно дело“, регламентирана в Правилника за устройство на дейността на НВУ „В. Левски“, която публично е оповестена.

Със Заповед на Началника на НВУ се назначава комисия по жалбите, която разглежда, анализира и предлага предложение за решение по фактите и обстоятелствата на жалбите, запазвайки доброто име на обучаемите, преподавателите и университета.

За акредитационния период има регистрирани молби от обучаеми от специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“, ОКС “бакалавър”, само за повишаване на оценки от изпити или за явяване на изпит пред комисия.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 3:

✓ *Обучението в специалност „Организация и управление на военни формирования на оперативно ниво“, ОКС „Бакалавър“ от ПН „9.2 Военно дело“ отговаря на съвременните изисквания и е в съответствие с образователната мисия, целите и задачите на СРП . Във ВУ е установена обоснована връзка между целите на образованието и очакваните резултати, гарантирани чрез системата за качество, националните и международни стандарти.*

✓ *Използват се ясни и публично оповестени методи за оценяване знанията и уменията на курсантите от специалността. Публично е оповестена системата за провеждане на изпитни процедури, вкл. на държавни изпити и защити на дисертации.*

✓ *Във ВУ има създадена организация за включване на курсантите от ПН в учебни практики и производствени стажове, стимулиращи творческата им активност формирането на отбранителни способности, които провокират абстрактното мислене и помагат в бъдещото намиране на адекватни решения в реална професионална среда.*

✓ *Съществува динамична и прозрачна обратна връзка между преподаватели, обучаеми и заинтересовани лица от практиката. Ефективността на процесите, свързани с качеството на образователния процес, се гарантират чрез текущ мониторинг и периодичен анализ. Провеждат*

се анкети и с обучаемите, и с потребителите на кадри.

✓ Реализацията на курсантите-випускници по специалност „ОУВФТН“ от регулираната професия „Офицер на тактичко ниво на управление“ в ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ е 100 %.

✓ Във НВУ са предвидени подходящи процедури за разглеждане на предложения, жалби и сигнали от обучаеми и преподаватели по специалност „Организация и управление на военни формирования на тактичко ниво“, ОКС „Бакалавър“ от ПН „9.2 Военно дело“.

Стандарт 3 напълно се изпълнява.

Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и сертифициране на студентите

Критерий 4.1. Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление/ специалност от регулирани професии, развитие, признаване и сертифициране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане.

4.1.1

НВУ „Васил Левски“ има коректно, точно и ясно разписани, публично оповестени в сайта на НВУ (<https://www.nvu.bg>) правила и процедури, очертаващи „жизнения цикъл“ на обучаемите на Университета, регламентирани с ежегодна наредба (НАРЕДБА № Н-11 от 2 май 2018 г. за условията и реда за приемане на курсанти и военнослужещи във висшите военни училища, Обн. в ДВ бр. 41/18.05.2018 г., https://www.nvu.bg/sites/default/files/nmu_files/priem/2018/Naredba-N-11.pdf), ежегодна заповед на Началника на НВУ за конкретизиране на организацията по према, Правилник за прием и за учебната дейност в НВУ „Васил Левски“, правочници и брошури за прием на курсанти и студенти, публично оповестена на сайта на НВУ информация за приема (<https://www.nvu.bg/node/1673>).

Броят на приеманите за обучение курсанти по специализации на регулираната специалност „ОУВФТН“ от ПН 9. Военно дело, ОКС „бакалавър“, се определя на базата на перспективно планиране от Щабовете на ВС и Командванията на структурите на пряко подчинение на Министъра на отбраната.

В НВУ „Васил Левски“ функционира система за предварително провеждане на кандидаткурсантски и кандидатстудентски изпити по ред и график, ежегодно приемани от АС на Университета, отдавани в заповед на Началника на НВУ, публично оповестени в сайта на университета. От учебната 2018/2019 година в НВУ функционира система за ранен прием на обучаеми, цялостната информация за която е публично оповестена (<https://www.nvu.bg/node/1673>, <https://www.nvu.bg/node/2170>).

Специфичен елемент в организацията за привличане и прием на обучаеми е *психологичният подбор* на кандидатите за курсанти. Той се осъществява съгласно “Инструкция за психологичен подбор на кандидатите за курсанти и сержанти в Българската армия” и “Методика за провеждане на психологичен подбор на кандидатите за курсанти в НВУ “Васил Левски”.

4.1.2

НВУ „Васил Левски“ има създадена практика за признаване на квалификациите, отнасящи се до образованието в Република България и в Европейския регион, съответстваща на принципите на Лисабонската конвенция. Основни регламентиращи документи са „Наредба за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища”, ГЛАВА 5 „Признаване на придобити в чужбина образователни и научни степени” от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени в НВУ „В. Левски”, Правилник и Система за натрупване и трансфер на образователни кредити в НВУ „Васил Левски“. Със заповед на Началника на Университета по предложение на ФС се определят Факултетни комисии по признаване на образователни кредити.

Гарант за признаване на придобитото образование в държави от Европейския съюз, на випускниците от специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ се издава Европейско дипломно приложение.

4.1.3

НВУ „Васил Левски“ има усешно функционираща система и правила за организиране на курсантската и студентската мобилност и признаване на образователни кредити и периоди на обучение, които са в съответствие с Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион. За съгласуваното признаване допринася сътрудничеството на Университета с националния ENIC/NARIC център.

Осигурено е академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, свързани с мобилността на обучаемите в рамките на договорни взаимоотношения с чуждестранни висши училища и европейските програми за образование, обучение, младеж и спорт в съответствие с Правилника и Системата за за натрупване и трансфер на образователни кредити в НВУ „Васил Левски“ (<https://www.nvu.bg/node/45>).

Академичното признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, свързани с мобилността на обучаемите е от Факултетните комисии по признаване и трансфер на образователни кредити в съответствие с Наредба за държавните изисквания за признаване на придобитото висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с ПМС № 168/14.08.2000 г. и държавните изисквания към съответните регулирани специалности.

Национален военен университет „Васил Левски” е първият военен университет в Европа, участващ в секторна програма „Еразъм” от нейното стартиране в Р. България през 1999 г. Университетът има сключени договори за мобилност и обмен с двадесет и два университета от страни участнички в нея, които са обявени на сайта на НВУ „Васил Левски”, раздел „Еразъм+” (<http://www.nvu.bg/node/38>) и договори за сътрудничество с други университети и БАН, с усройчива тенденция за ежегодно увеличаване на техния брой и предоставяне на широк възможности за обучаемите, академичния състав и административния персонал за мобилност. Договори за сътрудничество с други университети и БАН.

Установено е интензивно взаимодействието с държави – членки на

Алианса, в процеса на обучение и практика на курсантите през акредитационния период. По линия на програмата за сътрудничество „Военен Еразъм“, НВУ „Васил Левски“ е инициатор и домакин на тристранна работна среща с представители на белгийската Кралска военна академия в Брюксел и Университета по отбраната в Бърно, Чехия. Постигнато е споразумение за разработване на общи модули за обучение и подписване на договори за двустранното сътрудничество – обмен на преподаватели и обучаеми, в рамките на европейската програма „Военен Еразъм“.

През акредитационния период броят на изходящата мобилност е 279 курсанти, студенти и докторанти в 11 чуждестранни университети партньори по програма Еразъм+, а на входящата - 163 чуждестранни курсанти и студенти от 6 държави.

НВУ „Васил Левски“, участва в Европейската инициатива за обемен на млади офицери чрез поддържане на сайта на Инициативата www.emilyo.eu, разработване на IT платформа за спомагане мобилността и обмена на информация между военните образователни институции в ЕС, съвместното сътрудничество с военните училища на Румъния, Полша, Чехия и др. за създаването на общ семестър, който да позволи на курсанти да се обучават в което и да е от тях и осигуряване на работа в международна среда на сигурност. Приносът на НВУ е отличен с благодарствено писмо от г-н Хавиер Солана, в качеството му на върховен представител на ЕС по външните работи и политиката за сигурност.

НВУ „Васил Левски“ през 2018 год. е домакин на 4-тата олимпиада по „Обща политика за сигурност и отбрана“, в която участие имат 38 курсанти от 28 военни академии и университети от държави членки на Европейския съюз, двама от които -от НВУ.

НВУ „Васил Левски“ е сред петте университета в Република България, удостоени със знак за качество по програма „Еразъм+“ и е удостоен със знак за качество – Почетна статуетка и сертификат за успешна работа по програма „Еразъм+“ от Националната агенция „Център за развитие на човешките ресурси“ към Министерство на образованието и науката.

4.1.4

НВУ „Васил Левски“ има създадена организация и устойчива практика за участие на обучаеми в съвместни научни изследвания с академичния състав в рамките на научноизследователски програми, планове и проекти; организиране на научни прояви; участие в международно студентско научно сътрудничество и публикуване на научни разработки на обучаеми в академичните научни издания.

Участието на курсанти, студенти и докторанти в изследователската дейност нормативно е регламентирано от Правилник за устройството и дейността на НВУ „Васил Левски“ и Правилник за научноизследователската и развойна дейност на НВУ „Васил Левски“.

Участието на курсанти в научни сесии, конференции и семинари, в олимпиади и други творчески изяви се стимулира чрез специални критерии и показатели, включени в методиката за ежегодна оценка на курсантите и класирането на випускниците на НВУ „Васил Левски“. За забележителни изяви в научноизследователската дейност, курсантите и студентите се поощряват с

морални и материални награди от началника на НВУ „Васил Левски“, министъра на отбраната, Общобългарския комитет и Фондация „Васил Левски“, община Велико Търново и други обществени организации и институции.

През акредитационния период 68 обучаеми от СРП „ОУВФТН“ участват в общо 15 научноизследователски проекта, в т.ч.: 2 международни проекта (от общо 8 международни проекта, разработвани за периода), в 5 проекта по Европейски програми и в 8 университетски проекта.

4.1.5

НВУ има строги правила за спазване на държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от висшето училище в съответствие с изискванията на Закона за висше образование и Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от университета и функциониращата СУК на Университета. Образците на издаваните документи се изпращат и съгласуват с Министерството на науката и образованието.

4.1.6

НВУ има изградена и функционира стройна система за изучаване на мнението на обучаемите по целия спектър от проблематиката. Анкетите се провеждат планово и внезапно, разработени са със съдействието на най-добрите специалисти в областта.

В НВУ е създаден Кариерен център и е приет „Правилник за организация и дейността на център за кариерно развитие при НВУ „Васил Левски“, който подпомага кариерното ориентиране, професионалната реализация на обучаемите от университета, съдейства за установяване на пряка връзка между образованието и професионалната практика, предоставя консултации и информация за подпомагане на реализацията на обучаемите. (<https://www.nvu.bg/node/261>). .

Реализацията на курсантите-випускници по регулираната професия „Офицер на тактично ниво на управление“ от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ се осигурява от МО по силата на договор за военна служба в съответствие със ЗОВС. През акредитационния период 100 % от випускниците от регулираните професии в ПН 9.2. Военно дело са назначени във военни формирования на видовете ВС и структурите на БА.

НВУ „Васил Левски“ има възприети основни индикатори, за прогнозиране на реализацията (търсенето и предлагането) и за оценка мястото на НВУ „Васил Левски“ и професионалното направление на пазара на труда. Данни за реализацията на завършилите офицери в Националния военен университет „Васил Левски“ се получават от Министерството на отбраната и регистър на Агенцията по заетостта. В сайта на университета се поддържа база данни за реализацията на обучаемите по СРП „ОУВФТН“ в рубриката „Регистър на възпитанците“ (<https://www.nvu.bg/node/783>).

Констатации на постоянната комиссия за изпълнение на стандарт 4:

✓ В НВУ „Васил Левски“ има ясно оповестени документи от „жизнения цикъл“ на обучаемите – от приема до завършване на тяхното обучение. Създадена е добра организация за рекламиране на специалността от регулираните професии в ОКС „бакалавър“ на ОН 9.2. Военно дело, за привличане, прием и адаптиране на българските и на чуждестранните курсанти.

✓ Изискванията към съдържанието на документите за получено образование и квалификация са спазени. Утвърдени са правила за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина.

✓ Създадени са условия и правила за организиране на курсантската мобилност и признаване на образователни кредити и периоди на обучение, които са в съответствие с Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион. Мобилността на курсантите се реализира основно чрез плавателни практики на военни кораби по програмата "Еразъм+". Има действащи договори с чуждестранни военноморски академии и морски университети.

✓ Създадени са правила за включване на курсанти от специалност „ОУВФТН“, ОКС „бакалавър“ на ПН 9.2. Военно дело в научноизследователска дейност. Прилагат се разнообразни форми за развитие на активна изследователска работа от курсантите и публикуване на резултатите от тях.

✓ Кариерното развитие на завършилите курсанти се наблюдава и анализира от създадения и функциониращ в НВУ „Васил Левски“ и функциониращ Кариерен център, поддържаната база данна в рубрика „Регистър на възпитаниците“, доклади на МО за реализацията на випускниците от РП „Офицер на тактическо ниво на управление“. Спазени са изискванията на Закона за висше образование и Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи за образование и квалификация, издавани от университета. Образците на издаваните документи се изпращат и съгласуват с Министерството на науката и образованието.

✓ На всички курсанти- випускници се осигуряват щатни офицерски длъжности в системата на националната сигурност. Професионалната реализация на курсантите от регулираната професия „Офицер на тактическо ниво на управление“, ОКС „бакалавър“ на ПН 9.2. Военно дело е 100 %.

✓ В НВУ „Васил Левски“ е изградена и функционира стройна система за изучаване на мнението на обучаемите по целия спектър от проблематиката. Анкетите се провеждат планово и внезапно, разработени са със съдействието на най-добрите специалисти в областта.

Стандарт 4 се изпълнява напълно.

Стандарт 5. Преподавателски състав

Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на професионалното направление/ специалност от регулираните професии.

5.1.1

НВУ „Васил Левски“ и ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ има изградена система, традиции и практики за стимулиране на академичното развитие на преподавателския състав в съответствие със ЗВО, ЗРАС в Република България, ЗОВС, Кодекса на труда, Правилник за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „В. Левски“, Правилник за научноизследователската и развойна дейност на НВУ „В. Левски“. Изпълнено е изискването

хабилитираните лица да четат над 70% от лекционните курсове за съответната специалност, за което е представен съответният доказателствен материал.

НВУ има публично оповестени конкретни и прозрачни процедури, отговарящи на законовите изисквания за назначаването на квалифицирани преподаватели, включително и за осигуряване обучението по СРП „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” на ПН 9.2. Военно дело, ОКС „Бакалавър“.

Обучението на курсантите в специалност “ОУВФТН” от ПН 9.2. Военно дело, ОКС “бакалавър” е осигурено с висококвалифициран академичен състав с необходимия профил на специалността.

НВУ има публично оповестени конкретни и прозрачни и справедливи процедури, отговарящи на законовите изисквания за за набирането и приемането на работа на квалифицирани преподаватели и тяхното академично развитие. Основен критерий при подбора и класирането на кандидатите е компетентността в съответната област. Новооткритите процедури своевременно се обявяват на официалния сайт на Университета и се поддържа архив на проведените процедури.

Развитието на академичния състав в НВУ е в съответствие със ЗРАС, Правилника за неговто приложени и Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „В. Левски”. Разработен и се реализира План за развитие на академичния състав в период от 2011-2018 г. в професионалното направление е

Академичният състав на водещата катедра на регулираната специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” и от профилиращите катедри по специализации ежегодно реализират войсков стаж и полигонни практики във формированията на видовете въоръжени сили.

5.1.2

Учебният процес по регулираната специалност от ПН 9.2. Военно дело, ОКС “Бакалавър,” се осигурява от висококвалифициран академичен състав на ОТД. Водещата катедра в СРП “ОУВФТН“ и профилиращите катедри по специализации в НВУ „Васил Левски” разполагат с 119-членен академичен състав. От тях 117 преподаватели са на ПЪРВИ основен трудов договор и 2 – на ВТОРИ трудов договор. Академичният състав на първи основен трудов договор води 98 % от аудиторните и практическите занятия. Хабилитираният състав на ПЪРВИ ОТД в СРП „ОУВФТН“ е 64 преподавател, от които 8 на академична длъжност „професор” и 56 на академична длъжност „доцент“, на втори ОТД са назначени 2 бр. преподаватели, от които един „професор”.

5.1.3

НВУ „Васил Левски“ има развита функционираща система за атестиране на академичния състав, в т.ч. и на тези, които осигуряват обучението в СРП „ОУВФТН“, чиято регламентация е . Създадена е необходимата вътрешно-нормативна уредба, чиято регламентация е със ЗВО и ЗРАСРБ по Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ “Васил Левски” и Методиката за атестиране, приети от АС на НВУ „В.Левски“.

Атестацията следва постановените в ЗВО срокове от пет години за хабилитирани и три години за нехабилитирани преподаватели.

Преподавателите военнослужещи се атестират служебно ежегодно по силата на Наредба № Н-28 от 5.11.2010 г. за критериите, условията и реда за атестиране на военнослужещите от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

През акредитационния период в специалността от регулираната професия „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” в НВУ „В. Левски“ са приключили успешно 3 (три) процедури за академична длъжност „професор“, 12 (дванадесет) за академична длъжност „доцент“, 15 (петнадесет) за академична длъжност „главен асистент” и са защитени 2 (две) дисертации за научна степен „доктор на науките“ и 21 (двадесет и една) дисертации за НС „доктор“.

Приносът на академичния състав към повишаване качеството на обучението се оценява на базата на обобщената информация от постиженията на обучаемите в различни научни области на регионално и национално ниво и резултатите от анкетите с курсанти и докторанти.

В НВУ „Васил Левски“ е създадена организация за подготовката на новоназначените преподаватели, след изпълнението на плана за подготовката им за преподавателска дейност.

В НВУ „Васил Левски“ е изградена и успешно функционира система за кариерно израстване на академичния състав на университета в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), която е резултат от изпълнението на . BG051PO001-3.1.09-003 - Развитие на съвременна система за квалификация и кариерно израстване на преподавателите в НВУ „Васил Левски”, по силата на договор Д01 - 3967/23.04.2013 г в периода 2013-2014. За кариерното развитие развитие на академичния състав в Университета е създаден Кариерен център.

Приносът на академичния състав към повишаване на качеството на обучението се оценява на базата на обобщената информация от постиженията на обучаемите в учебния процес и качеството на професионална реализация.

5.1.4

В НВУ има добре развита и функционираща система за насърчаване на академичната мобилност в рамките на европейските програми и двустранното сътрудничество. Академичната мобилност в Университета и в СРП „ОУВФТН“ се извършва основно по програмите „Еразъм“, „Еразъм +“, и „Военен Еразъм“, в съответствие с общите правила на програмите.

Информацията за академични мобилности, процедури за селекция; информация за международни магистърски програми, стажове, семинари, конференции, езикови курсове, конкурси за стипендии публично е оповестена.

За насърчаване на академичната мобилност допринесе изпълнението на проект BG05M2OP001-2.009-0001 „Подкрепа за развитие на човешките ресурси и научно-изследователския потенциал на Национален военен университет „Васил Левски“ за утвърждаването му като съвременен център на знанието“ в периода 2017 – 2018 г. На това основание с цел провеждане на иновативни научни изследвания - в Сухопътна академия „Николае Балческу“, гр. Сибиу, Румъния, и Военно-техническа академия, Букурещ, Румъния от 26.10.2017 г до 24.11.2017г. Общ брой участници – 14. Дейност 7: „Участие в международни научни форуми и публикации в международно признати списания на учени от

НВУ „Васил Левски““, проведени в България, Латвия, Гърция, Унгария, Румъния и Русия (105 участници в 9 международни форума) са проведени 2 мобилности с участието на курсанти, млади учени, пост-докторанти и преподаватели с цел провеждане на иновативни научни изследвания в научни центрове в рамките на ЕС.

В периода 2013/14 г. – 2017/18 г. са осъществени 191 изходящи преподавателски мобилности от специалността от регулираната професия, като са посетени университети от 16 страни с цел преподаване и обучение и - 143 входящи преподавателски мобилности от 14 страни партньори по програма Еразъм+.

Броят на реализирани изходящи и входящи мобилности на преподаватели по програма Еразъм+ е 334 в партньорство с 18 държави.

Критерий 5.2. Научноизследователската и художествено-творческата дейност на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея.

5.2.1

Научноизследователската дейност в професионално направление 9.2 „Военно дело“ в НВУ „Васил Левски“ е в съответствие със спецификата и приоритетите на висшето училище. И се реализира на базата на Закона за висшето образование, Закона за насърчаване на научните изследвания, Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за научно-изследователската и развойна дейност в Министерството на отбраната и Българската армия (ПНИРД), Стратегията и стратегическия план за развитие на НВУ „Васил Левски“, Стратегията за научните изследвания в НВУ „Васил Левски“, Правилника за устройството и дейността и Правилника за научно-изследователската дейност на НВУ „Васил Левски“, Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в НВУ „Васил Левски“ и методиката за атестиране и Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени в НВУ „В. Левски“.

5.2.2

В НВУ „Васил Левски“ и в специалността от регулираната професия и в съответните катедри са създадени подходящи условия и атмосфера за стимулиране на дейността на академичния състав по реализация на перспективни научноприложни изследвания, постигане на резултати от научната и развойна дейност, развитието на инфраструктурата за научни изследвания, провеждане на експертизи, тестове и изпитания, най-вече в интерес на подобряване качеството на учебно-научната дейност и повишаване отбранителните способности на страната.

През акредитационния период публикационната активност и участието в международни, национални и вътрешни проекти на НВУ, водещата катедра в обучението по СРП „ОУВФТН“ и на профилиращите катедри по специализации е много висока. Общият брой на публикациите на преподавателите, осигуряващи обучението по специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ с учебници и учебни пособия на един преподавател на първи ТД през последните 5 години - 11 (1285/117). Относителен дял на публикациите в реферирани научни списания и сборници спрямо общия

брой на публикациите (без учебници и учебни пособия) в СРП през последните 5 г. – 7 % (83/1170). Относителен дял на публикациите с импакт фактор и/или импакт ранг спрямо общия брой на публикациите в СРП през последните 5 г. - 4,3% (50/1170). Брой цитирания в реферирани научни списания и сборници на 1 хабилитиран преподавател на първи ТД през последните 5 години - 0,61 (39/64). Общ брой публикации с импакт фактор – 50. Общ брой цитирания – 39. В системата за научно цитиране Scopus са регистрирани 18 броя научни статии на преподаватели до 2018 г., публикувани в индексирани издания, от които 7 са цитирани. В системата за научно цитиране „WoS” са регистрирани 8 броя научни статии на преподаватели до 2018 г., публикувани в индексирани издания. Достъпът до научни бази данни се осъществява от БИЦ.

Курсантите от специалността от регулираната професия „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” участват през акредитационния период в 72 научни форума, от които 45 организирани и проведени в НВУ „В. Левски”, 18 научни конференции в други ВУ в страната и 9- в чужбина.

Участието на обучаеми в национални и международни научни и образователни форуми през последните 5 години се изразява в публикуването на 345 доклади и статии от 452 студенти, курсанти и докторанти.

Констатации на постоянната комиссия за изпълнение на стандарт 5::

✓ В НВУ „Васил Левски“, във водещата катедра по специалността „ОУВФТН“ от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ и профилиращите катедри по специализации се спазват публично оповестени критерии за компетентност на преподавателите и за тяхното атестиране. Осигурява се прозрачност при провеждането на конкурсите. Катедра „ОУВФТН“ разполага с високо квалифициран персонал, осигуряващ качествен образователен процес в ПН 9.2. и обучението в специалност „ОУВФТН“ на регулираната професия „Офицер на тактическо ниво на управление“.

✓ През акредитационен период относителният дял на хабилитираните преподаватели и придобилите ОНС „доктор” е увеличен.

✓ Постигнат е оптимален баланс в съотношението между хабилитираните и нехабилитираните преподаватели. Постигнат е и баланс между възрастта на преподавателите, като се следва тенденцията за назначаване на преподаватели, които са от младите възрастови групи. Налице е академична приемственост.

✓ НВУ „Васил Левски“ има действаща система за насърчаване на академичната мобилност в рамките на европейските програми, програмите на НАТО и участие на академичния състав от ПН 9.2. Военно дело .

✓ Научноизследователската дейност в катедра „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” профилиращите катедри по специализации, осигуряващи обучението по специалност от регулираните професии „ОУВФТН“ е в съответствие със спецификата и приоритетите на ВУ.

✓ Преподавателите, студентите и докторантите от ПН 9.2. Военно дело участват активно в научноизследователската дейност на Академията. Публикационната дейност на преподавателите от ПН 9.2. Военно дело е много

висока. Резултатите от научноизследователската активност на преподавателския състав се публикуват на хартиен и електронен носител и се осигурява разпространяване на научната информация.

✓ Съвкупната информация по отношение на преподавателската, научноизследователската, публикационната дейност на преподавателите от специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво”, ОКС „Бакалавър“ на ПН 9.2. Военно дело свидетелства за тяхната висока квалификация, която от своя страна гарантира високото ниво на обучение по специалността и ПН.

Стандарт 5 напълно се изпълнява.

Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите

Критерий 6.1. Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности по професионалното направление/ специалност от регулираните професии, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова.

6.1.1

НВУ „Васил Левски“ разполага с необходимите управленски ресурси за осигуряване и подпомагане на обучението в специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” от регулираните професии във ВУ. Изградена е и непрекъснато се развива финансовата, материално-техническата и информационната база, необходима за учебно-преподавателската, научноизследователската, художественотворческата и спортна дейности в ПН 9.2. Военно дело, ОКС “бакалавър”.

Създадени са необходимите процедури за финансиране на обучението и преподавателската дейност. Основни източници на финансиране дейността на НВУ са субсидиите от държавния бюджет, трансфер от бюджета на Министерството на отбраната; дарения, завещания, спонсорство; собствени приходи от постъпления от научноизследователска дейност, такси за кандидатстване и обучение и други дейности, свързани с учебния процес.

НВУ „Васил Левски“ разполага с добре разгърната, функционираща и непрекъснато обновяваща се съвременна учебно-техническа база и научноизследователска инфраструктура, която осигурява достатъчно добри условия за ефективно обучение на курсантите по специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво”, за което има приложен достатъчен доказателствен материал.

Обучението по специалността от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ се осигурява с достатъчно и оборудвани за целите на обучението 86 специализирани кабинети, лекционни зали, лаборатории, зали за практическо обучение, участъци и сектори за осигуряване на обучението, които са оборудвани с 1667 работни места. Съществува достатъчна аудиторна площ, компютърни зали с необходимото оборудване, тренажори и симулатори. с което се постига необходимото ниво на теоретична и практическа подготовка и са

достатъчни за прием и обучение в съответствие с образователния капацитет.

Практическото обучение на курсантите от специализациите на регулираната специалност „ОУВФТН“ в ПН 9.2. Военно дело се осигурява с Зали за практически занятия за изучаване на бойна техника, въоръжение и боеприпаси; Симулатори за обучение в стрелба със стрелково оръжие; Център за обучение по взривни технологии с хуманитарни цели и изследвания по инженерна поддръжка, а именно взривни деформации, разбиване на метални блокове и др.; Лаборатория по обезвреждане и унищожаване на взривни боеприпаси и импровизирани взривни устройства и последващи дейности; Център за симулиране на оперативна обстановка и тактически действия по програма EIPС; Тренажорни комплекси за усвояване на практически действия с въоръжение и бойна техника; Център и полигони за обучение и подготовка за участие в мисии и операции по опазване и поддържане на мира. Полигонната база на Университета е с обща площ 254 декара.

Аудиторна площ за учебна заетост в кв. м. на 1 обучаем в специалността от регулираните професии е средно 15 кв. м. Брой работни места за аудиторна и лабораторна работа на 100 обучаеми, с които се разполага в СРП – 300 [1667: 554 (x 100)]. Лабораторна площ за изследователска дейност в кв. м. на един преподавател на ОТД, с която се разполага в СРП - 2832/119, съответно 24 кв. м.

6.1.2

Обучението в СРП „ОУВФТН“ в НВУ „Васил Левски“ е осигурено със специфична учебна база - компютърни зали и зали със специализирано обучение. Общият брой на инсталираните компютърни конфигурации в лабораториите е 72. Официално закупените в НВУ „В. Левски“ софтуерни продукти са 12, инсталацията на преобладаващата част от тях е мрежова, което гарантира свободен достъп на курсанти, студенти и преподаватели тях.

При обучението в СРП се използват локална компютърна мрежа и 72 персонални компютъра, разположени в 4 компютърни зали и един център с обща площ 312 квадратни метра. В тях има осигурен достъп на преподавателите, курсантите и студентите до безжичен интернет. Център за разработка на WEB базирани учебни приложения с 1 персонален компютър. Обучението по чуждоезикова подготовка се провежда в 12 кабинета на департамент “Езиково обучение и физическа подготовка”, оборудвани с 95 компютъра, аудиовизуална и мултимедийна техника и с реализирани възможности за дистанционно обучение. Сектор „Компютърни симулации” с 36 работни места, площ 200 кв. м. и 38 компютъра за решаване на тактически задачи и действия в мирно и военно време, изключително за обучението на курсантите от специалността „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво”.

НВУ има осигурен свободен достъп до Internet, като е изградена безжична Wi-Fi мрежа. Всички лекционни зали, учебните кабинети и лаборатории, библиотеката, общежитието и други социално значими за обучаемите локации имат Internet достъп.

6.1.3

Обучението по специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” е информационно осигурено по отношение на количеството обща, техническа и специална литература, а също и по

отношение наличието на достатъчен брой съвременни издания, отразяващи най-новите достижения и тенденции в съответната специализация. Курсантите ползват лицензирани софтуерни продукти. Чрез Интернет има възможност за достъп до библиотеките на други университети в Р. България.

Библиотеката на НВУ е с общ фонд от 470 000 библиотечни единици. За подпомагане на академичното и административно обслужване на курсантите са разработени електронни бази данни. Библиотеката на НВУ „Васил Левски“ е асоцииран член на Национална академична библиотечна информационна система (НАБИС) и Българския институт по стандартизация (БИС), което осигурява достъп на преподавателите и обучаемите до над 2 700 000 заглавия от 34 библиотеки в България.

6.1.4

Специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ от регулираните професии, няма акредитация за дистанционна форма на обучение.

6.1.5.

Обученето по профилиращите дисциплини по специалност „ОУВФТН“ са осигурени с учебници, учебни пособия, програмни продукти, регламентиращи документи на Командванията на Сухопътни и Военновъздушни сили и др.. Всички обучаеми по специалността имат достъп до класифицирана информация на ниво „Секретно“. На курсантите е осигурено е ползването на наличните в НВУ актуални доктринални документи в областта на националната сигурност.

В НВУ има изградена устойчива и добре структурирана система за академично и административно обслужване, подпомагащо обучението на курсантите, регламентирана с Правилника за устройството и дейността на НВУ „Васил Левски“, Административния модел и процедурите от СУКО и се осъществява от отдел „Учебна и научна дейност“ на университета и офисите на деканата във факултетите.

Академичното и административно обслужване на курсантите и студентите се осигурява чрез отделите в структурата на факултетите и управлението на НВУ „Васил Левски“. Учебният отдел на Университета съвместно с представители от катедрите разработва график на учебния процес, разписание на аудиторните занятия и изпитните сесии и др. Прякото административно обслужване на курсантите и студентите се извършва от специалисти към всеки факултет.

В НВУ е създадена система за атестиране на служителите от административните структури, регламентирана с „Правилник за подбор, оценка и развитие на административния и не преподавателски състав в НВУ „Васил Левски“, създаден на основание изискванията на Кодекса на труда.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 6:

✓ НВУ „Васил Левски“, водещата катедра в СРП „ОУВФТН“ и профилиращите катедри по специализации имат подходящо финансиране за обучение и преподавателска дейност, осигурени са и надеждни, лесно достъпни ресурси за обучение и подпомагане на обучаемите в регулираната специалност

от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“.

✓ Осигурена е достатъчна за ефективното и качествено обучение по специалност „Организация и управление на военни формирования на оперативно ниво“, ОКС „Бакалавър“ аудиторна и лабораторна площ за учебна заетост на всички курсанти, обучавани в регулираната специалност от ПН 9.2. Военно дело.

✓ Информационната инфраструктура е на съвременен технологично равнище. Налице са компютърни зали с необходимото за академичния състав, за курсантите и докторантите от специалността по регулираната професия „Офицер на тактическо ниво на управление“ в ПН 9.2. Военно дело софтуерно и компютърно оборудване, отговарящо на изискванията на стандартите на ВМС на НАТО. На всички обучаеми е осигурен достъп до класифицирана информация на ниво „Секретно“.

✓ НВУ осигурява на обучаемите и академичния състав по специализациите на специалност „ОУВФТН“ в ПН 9.2. Военно дело свободен достъп до Internet чрез изградената безжична Wi-Fi мрежа.

✓ Библиотечният фонд съдържа множество заглавия, които спомагат за обучението на курсантите от специализациите на специалност „ОУВФТН“ в ПН 9.2. Военно дело. Същият се актуализира и подновява периодично, за да покрие нуждите на академичния състав и на курсантите от специалността.. Библиотеката осигурява достъп и до електронни бази данни с научни публикации. Поради спецификата на обучението от регулираната професия не се провежда и не се предвижда обучение в дистанционна форма.

✓ Академичното и административното обслужване на обучаемите от специалността на регулираната професия „Офицер на тактическо ниво на управление“ в ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ е модернизирани, добре структурирани, регламентирани с вътрешноуниверситетските нормативни документи, публично оповестени.

✓ Поради спецификата на обучението от регулираната професия не се провежда и не се предвижда обучение в дистанционна форма.

✓ Атестирането на служителите от административните структури се урежда от „Правилник за подбор, оценка и развитие на административния персонал на НВУ „Васил Левски“, който е създаден на основание изискванията на Кодекса на труда.

Стандарт 6 се изпълнява напълно.

Стандарт 7. Управление на информацията

Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия и последващата реализация на завършилите.

7.1.1

В НВУ „Васил Левски“ има отлично изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на завършилите по специалността от регулираните професии, която се използва успешно и в обучението по специалността „Организация и управление на военни

формирования на тактическо ниво” по ПН 9.2 Военно дело, ОКС „бакалавър“.

В НВУ е въведена и функционира Единна електронна система за управление на информацията в НВУ „В. Левски” (ЕЕИС), интегрираща информацияните ресурси в НВУ „В. Левски” и ускоряваща информацияните потоци за анализ на ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на учебния процес в съответствие с нуждите на потребителите на военни кадри. Достъпът до ЕЕИС е чрез локалната, и чрез глобалната мрежа.

В НВУ е създадена организация за събиране и обработване на информацията относно реализацията на студентите на НВУ „В. Левски“ след завършване на обучението им, кариерно развитие на завършилите, информация за оценката на потребителите за подготовката на завършилите специалността. Има пряка връзка със страница на сайта на университета за обратна връзка със завършилите - системата алумни.

7.1.2

В НВУ „Васил Левски” има алумни система, функционира Кариерен център в съответствие с неговия правилник. Има изградена Асоциация на възпитаниците на ВНВУ „Васил Левски”, осъществяват се срещи и връзки между възпитаници от един и същи випуск, връзки с работодателите, както от сферата на Българската армия чрез Министерството на отбраната, така и с бизнес-организациите, и организации от публичния сектор. В НВУ „Васил Левски”, има web-базирана информация за Асоциацията в сайта на университета и регистър на възпитаниците.

НВУ поддържа пряка връзка със страницата на сайта на университета за обратна връзка със завършилите - системата алумни чрез модул „Реализация” от Единната електронна информационна система. Провеждат се анкети със завършващите курсанти и с командирите на военни формирования за изследване на удовлетворението от проведеното обучение и за предприемане мерки за подобрене на качеството. В рамките на системата за връзка със завършилите обучаеми се използват възможностите и на Асоциацията на възпитаниците на НВУ.

Реализацията на завършилите и дипломирани курсанти специалността на регулираната професия “Офицер на тактическо ниво на управление” в ПН 9.2 Военно дело.“ е 100 %.

7.1.3

Обучението по специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” от ПН 9.2 Военно дело за целите на военните формирования на СВ и ВВС в Република България се провежда единствено в НВУ „Васил Левски“ където се събира и поддържа база от данни за съдържанието на обучението по специалности във водещите образователни институции на страните, членки на НАТО и ЕС.

В НВУ е утвърдена практиката резултатите от научноизследователската дейност на членовете на академичния състав и на други водещи учени в сектора за сигурност и отбрана да се включват в учебния процес. Използваните в процеса на обучение по специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” съвременни информационни технологии са свързани с подготовка и разпространение на мултимедийни презентационни материали, WEB-базирани приложения на пълен Microsoft

Office пакет, Adobe Acrobat Professional, MATLAB, Maple, Microsoft Visual C++, MATHCAD, AUTOCAD и др.

Резултатите от научната дейност на преподавателите намират израз и при непосредственото провеждане на учебния процес чрез актуализиране на учебните програми и лекционния фонд в съответствие с новите доктрини и концепции, внедряване на собствени научни търсения и достижения в учебно-научния процес, разработване на учебници и учебни пособия.

Констатации на постоянната комиссия за изпълнение на стандарт 7:

✓ НВУ има изградена и добре функционираща Единна електронна информационна система за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на курсантите от специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „Бакалавър“, ПН 9.2. Военно дело.

✓ Въведена е практиката на външно наблюдение от заявители/потребители за качеството на обучението и професионалната реализация, като гаранция, че тази дейност ще се извършва и за алуимните от ПН 9.2 Военно дело.

✓ В НВУ е учредена „Асоциация на възпитаниците на НВУ „Васил Левски“, която подпомага взаимодействието с алуими, събирането, анализирането и обсъждането на информацията за ефективността на резултатите от управлението на качеството на учебния процес в съответствие с нуждите на потребителите на военни кадри.

✓ Информационните технологии, които се използват в процеса на обучение по регулираната специалност са свързани с подготовка и разпространение на мултимедийни презентационни материали, WEB-базирани приложения, които курсантите от специалност „ОУВФТН“ ползват: пълен Microsoft Office пакет, Adobe Acrobat Professional, MATLAB, Maple, Microsoft Visual C++, MATHCAD, AUTOCAD и др.

✓ 100 % реализация на курсантите от специалност на регулираните професии „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „Бакалавър“, ПН 9.2. Военно дело е в потвърждение на поддържаното високо качество на обучение и положителната оценка на потребителите.

✓ НВУ „Васил Левски“ поддържа собствени информационни масиви за световните постижения в областта на военноморските науки и технологии, както и за съвременните оръжейни системи на военните кораби.

✓ Преработването и усъвършенстването на съществуващите учебни планове и програми, разработването на нови такива е в съответствие с резултатите от оценките на потребителите за подготовката на завършилите специалността и мнението на випускниците.

Стандарт 7 се изпълнява напълно.

Стандарт 8. Информация за обществеността

Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по специалност „Организация и управление на военни формирования на

оперативно ниво”.

8.1.1

В НВУ има система за популяризиране на актуална и пълна информация за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейност, свързана със специалността от регулираните професии. Публикува се точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” от регулираните професии в ПН 9.2. Военно дело, регламентирана с „Правилник за информационната дейност на Националния военен университет „Васил Левски”.

Официалните публични WEB сайтове на НВУ „В. Левски” са централния WEB сайт и сайтовете на факултетите, разположени на собствени сървъри (<http://www.nvu.bg/>).

Създадена е система и е утвърден начинът за даването на необходимата информация с цел популяризиране на образователната, научноизследователската и други дейности, както и специализациите за СВ и ВВС и за структурите пряко подчинени на Министъра на отбраната. В потвърждение са публикуваните от НВУ приети програмни документи и учебна документация, решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на курсантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; организирани и проведени от НВУ университетски форуми с участието на представители на обучаеми и потребителски организации.

Поддържането на устойчива комуникация между ръководството на НВУ и курсантите, подпомаща получаване на актуална информация, свързана с обучението по специалността, е посредством вътрешната информация.

8.1.2

В НВУ „Васил Левски“ е създадена процедура за осигуряване на наличната информация за „жизнения цикъл“ на обучението на специалността от регулираните професии „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво”, ОКС „бакалавър“, ПН 9.2. Военно дело. Създадени са необходимите условия за подпомагане на обучението и развитието на курсантите, чрез тяхното информиране и ориентиране за възможностите, които НВУ предоставя за изграждането им като професионалисти.

На WEB-страницата на НВУ „Васил Левски“ и във вътрешната информационна мрежа на ВУ е осигурен пълен достъп на курсантите до квалификационните характеристики, учебните планове и учебните програми за обучение в специалността от регулираните професии от ПН 9.2. Военно дело.

Жизненият цикъл на обучението на студентите е регламентиран в учебната документация, в Правилника за устройството и дейността на НВУ "Васил Левски", Правилник за приема и учебната дейност в НВУ „Васил Левски“, Справочник за кандидат-курсанти, информация за всяка специализация и др. (<http://www.nvu.bg/node/35,34,39,40>),

В сайта на университета е наличен „Регистър на възпитаниците от НВУ „Васил Левски““ <http://www.nvu.bg/node/783>

Допълнителна информация се предоставя чрез Фесбук страниците на Университета и факултетите.

8.1.3

НВУ има въведена и функционираща система за обявяване на условията за обучение, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация, които предлага специалността от регулираните професии „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” в ПН 9.2. Воиенно дело, ОКС “бакалавър”.

Периодично се обявяват условията за обучение в регулираната специалност, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация във WEB – страницата на университета и на водещата катедра с обособени раздели „Прием“ и „Обучение“, където е поместена актуална и ежегодно обновявана информация за предлаганите перспективи за професионална реализация. <http://www.nvu.bg/>

НВУ „Васил Левски“ периодично (всяка година) на адрес обявява условията за кандидатстване и перспективите за професионална реализация.

Популяризирането на регулираната специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” и разкриване на възможностите за професионална реализация на курсантите е чрез поддържаните контактите от преподавателите от катедра „Военни науки” с щабове на Военновъздушни сили, Сухопътни войски и Командванията на структурите, пряко подчинени на Министъра на отбраната и подчинените им военни формирования.

8.1.4

В НВУ „Васил Левски“ е създадена система за популяризиране на научните изяви, постижения и резултати от научноизследователската дейност на академичния състав и курсантите от специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво” на ПН.9.2. Военно дело чрез участието в национални и международни научни конференции, Издателския център на ВУ, профила на НВУ и в Регистъра на научната дейност на Република България в НАЦИД.

НВУ провежда целенасочена политика за повишаване на дела на включените курсанти и докторанти в научните екипи за разработка на проекти. Нормативно се създават условия за популяризиране на научните резултати на курсанти и преподаватели.

В НВУ са създадени необходимите административни, организационни и финансови условия за популяризиране на резултатите от научноизследователската дейност в СРП. В съответствие с нормативните разпоредби, приоритетите и целите на научноизследователската дейност на академичния състав са изложени и в профила на НВУ, в Регистъра на научната дейност на Република България.

Актуална информация за вътрешните и външни проекти на български и английски език са оповестени, както на сайта на НВУ, така и в профила на проекта, разположен в Регистъра на научната дейност на Република България. Постигната е максимална степен на разгласа за водената научноизследователска дейност по проектите, както и постигнатите резултати.

НВУ провежда периодично работни срещи и семинари с институциите потребители на кадри и заинтересовани страни за популяризиране на разработваните проекти и научни изследвания във водещата катедра „Военни науки” и профилиращите катедри по специализации в трите факултета. .и

профилиращите собствена издателска база, провеждането и участието в научни конференции

8.1.5

НВУ „Васил Левски“ има изградена и функционира система за оповестяване на информацията за мобилност на преподаватели, курсанти и студенти по програма „Еразъм +“ . В електронния сайт на НВУ „В. Левски“ е налична самостоятелна секция относно условията за извършване на мобилност на преподаватели, курсанти и студенти. В секцията има изчерпателна информация за програмата и нейните предимства. Създадени са условия за оперативно актуализиране на условията за мобилност на обучаеми и преподаватели.

Кариерният център на НВУ своевременно публикува информация, свързана с процедурите за кандидатстване и селекция на обучаеми, преподаватели и персонал с цел провеждане на мобилност.

Констатации на постоянната комиссия за изпълнение на стандарт 8:

✓ НВУ „Васил Левски“ разполага с устойчива система и утвърдени практики за публикуване и популяризиране на актуална и пълна информация за образователната, научноизследователската и художествено-творческата дейност свързана със специалността от регулираните професии.

✓ Условията за обучение в регулираната специалност, квалификационните форми и перспективите за професионална реализация периодично се обявяват в WEB – страницата на ВУ и на водещата катедра.

✓ НВУ провежда целенасочена политика за повишаване на дела на включените курсанти и докторанти в научните екипи за разработка на проекти. Нормативно се създават условия за популяризиране на научните резултати на курсанти и преподаватели.

✓ На интернет страницата на НВУ „Васил Левски“ е обособена самостоятелна секция за условията за мобилност на преподаватели, курсанти и студенти, съдържаща изчерпателна информация за програма Еразъм + и нейните предимства. Създадени са условия за оперативно актуализиране на условията за мобилност на обучаеми и преподаватели.

✓ В НВУ „Васил Левски“ е създаден и успешно функционира Кариерен център, който своевременно публикува информация, свързана с процедурите за кандидатстване и селекция на обучаеми, преподаватели и персонал с цел провеждане на мобилност.

Стандарт 8 се изпълнява напълно.

Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите

Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по професионалното направление/специалност от регулирана професия.

9.1.1

НВУ „Васил Левски“ има създадена и успешно функционираща система за актуализацията на качеството на учебните планове, учебните програми и

качеството на образователния процес в съответствие с процедурите на СУК. Иницирането на промените в плановете и програми е от водещата катедра „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ и водещата катедра за специалността „Военни науки“ и щабвете на Военновъздушните сили и Сухопътни войски, като основни потребители на офицерски кадри. В училището е изготвена стандартизирана електронна форма за оформяне на учебна програма.

Периодично, на базата на SWOT-анализ в НВУ „Васил Левски“, респ. в СРП, се извършва цялостна оценка на външните условия (възможности и заплахи), както и вътрешните условия (силни и слаби страни), които могат да окажат въздействие върху бъдещата дейност. Резултатите от ситуационния анализ позволяват уточняването и по-ясно формулиране на приоритетите, ориентирани на целите и най-вече избор на адекватна стратегия.

В НВУ през 2019 год. са разработени нови учебни плановете и програми за регулираната специалност по всички специализации, обусловена от въвеждането на „Европейската квалификационна рамка за професията на военния офицер“.

Във водещата и профилиращите катедри по специализации учебните плановете и програми за специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ са актуализирани и напълно отговарят на националните и международни нормативни документи. Учебните плановете са обект на постоянен мониторинг от страна на Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ в Министерството на отбраната.

Отчитането на мониторинга на учебните програми ежегодно се отразява в годишните доклади на Деканите на факултети и в годишния доклад на Началника на НВУ. Процесите на анализирането и обновяването на учебната документация може да се проследят и в решенията на Академичния, факултетния и катедрените съвети.

9.1.2

В НВУ „Васил Левски“ е създадена добра и работеща система за мониторинг на успеваемостта на курсантите по специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от професионално направление „9.2 Военно дело“ на ОКС „Бакалавър“, регламентирана с вътрешните правилници на ВУ, СУК и процедурите по качеството.

Мониторингът на успеваемостта на курсантите от специалността на ПН 9.2. Военно дело се осъществява чрез информационната система на НВУ, ежегодно анализиран на факултетно ниво.

Статистическите данни за успеваемост на обучаемите в НВУ по специалността „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление“, образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в редовна форма показват, че средна успеваемост за 6 годишния период 95%.

Основен критерий за резултатите от учебната работа е брой на успешно дипломираните курсанти и студенти. За акредитационния период показателен за успеваемостта на обучаемите по специалността „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление“, образователно-квалификационна

степен „бакалавър“ в редовна форма е броят на завършилите курсанти-випускници, който е равен на броя на приетите (100 %).

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 9:

✓ НВУ „Васил Левски“ има въведена система за управление и мониторинг на качеството на образователния процес. Учебните програми системно се анализират и актуализират съобразно развитието и постиженията на науката, очакванията на курсантите и изискванията на потребителите на кадри.

✓ Установени са начини и средства за проучване и анализиране мнението на курсантите от специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ за качеството на получените знания, съдържанието на учебния план, учебните програми, методите на преподаване и на тази основа перспективата за професионална реализация по специалността.

✓ В НВУ се отчитат динамичните промени в средата на сигурност и изискванията на потребителите на кадри и мненията на обучаемите и своевременно актуализират учебните планове и програми на регулираната специалност.

✓ Учебните планове са обект на постоянен мониторинг от страна на Дирекция „Управление на човешките ресурси в отбраната“ в Министерството на отбраната, Щабовете на СВ и ВВС, структурте а пряко подчинение на министъра на отбраната.

✓ В НВУ е установена система за мониторинг на успеваемостта на обучаемите по специалността „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление“, ОКС „бакалавър“ в редовна форма, като за последните 6 години завършилите курсанти-випускници е равен на броя на приетите – 100 %.

Стандарт 9 се изпълнява напълно.

Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството

Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по професионалното направление/специалност от регулирани професии.

10.1.1

В НВУ „Васил Левски“ създадена система и се извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по обучението по специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от професионално направление „9.2 Военно дело“ на ОКС „Бакалавър“, елемент на която са и процедурите за вътрешен одит за спазване на регламентираната система.

За установяване състоянието на качеството на обучението, възможностите за неговото подобряване и ефективността във функционирането на СУК на НВУ, се провеждат вътрешни и външни одити.

НВУ има създадени и приложими процедури за вътрешни одити на специалност „Организация и управление на военните формирования на

тактическо ниво” в рамките на СУК на ВУ и ежегодните отчети на факултетите и на Университета. Вътрешните за организацията одити с провеждат планово, при необходимост и извънпланово от обучени за тази цел лица.

През акредитационния период в НВУ „Васил Левски“ и за специалостта от регулираната професия в ПН 9.2. Военно дело вътрешните одити са извършени ежегодно по два вътрешни одита и по един външен. Външните одити в НВУ и на регулираната специалност от ПН 9.2. Военно дело, ОКС „бакалавър“ се провеждат от сертифициращата организация на СУК, от НАОА при извършване на акредитационни процедури и от Министерството на отбраната и Инспектората на МО.

Резултатите от проведените одити показват, че СУК на НВУ функционира ефективно и длъжностните лица и колективните органи за управление на качеството на обучението изпълняват в пълен обем задълженията си. Установени са видими и осезателни резултати от изпълнението на препоръките на НАОА от предходната акредитация, особено в модернизиранието и развитието на материалната база, значителният напредък в интензификацията на учебния процес и обновяване на преподавателския състав.

10.1.2

НВУ е основен и единствен национален център за обучение по специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” от регулираните професии “Офицер на тактическо ниво на управление” за СВ и ВВС от ПН 9.2. Военно дело, ОКС “Бакалавър”.

Рейтинговата система на МОН не оценява регулираните професии отделно от професионалното направление. Данните за реализацията на завършилите курсанти в рейтинговата система се вземат от НОИ, коректни са за регулираната специалност във ВУ и са в потвърждение на 100% реализация на випускниците, които се назначават на офицерски длъжности в Българската армия на страната и в структури от системата на националната сигурност.

10.1.3

Установена е активна дейност по отношение на кадровото осигуряване и развитие на ПН 9.2. Военно дело, ОКС “Бакалавър”.

В състава на комисиите за държавни изпити задължително и регулярно се включват специалисти от практиката - от щабове на видовете въоръжени сили и Командванията на структурите пряко подчинени на министъра на отбраната с цел обратна информация за постиженията на курсантите.

10.1.4

В НВУ „Васил Левски“ коректно и в срок се изпълняват препоръките от САНК на НАОА. За целта се изготвя План за изпълнение на задължителните препоръки, чието пълно и своевременно изпълнение се следи от отдел „Учебна дейност“.

В НВУ „В. Левски” – Велико Търново са постигнати конкретни и положителни резултати, свързани с повишаване на качеството на учебния процес и средата за обучение по регулираната специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” след САНК. Значително нарастна общият брой публикации с импакт фактор – 50 и общият брой цитирания – 39. Регистрирана е афиляция на университета към

световните база данни - Scopus и Web of Science с единно име – Vasil Levski National Military University.

От месец май 2016 г. НВУ „Васил Левски“ е получил дистанционен достъп до базите данни с ISO и БДС стандарти на Български институт по стандартизация (БИС), което утвърждава университета като първият извън столицата, който предлага такава услуга. Достъп до системата е осигурен за трите факултета на университета на оторизирани компютри със свободен достъп за преподаватели и обучаеми.

Не е установено превишение на капацитета на специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от регулираната професия „Офицер на тактическо ниво на управление“, определен с решение на Акредитационния съвет на НАОА.

Констатации на постоянната комисия за изпълнение на стандарт 10:

✓ НВУ „Васил Левски“ има създадена организация за извършване на дейности по самооценка и външни оценки, които служат като база за подобряване на организацията и качеството на учебния процес.

✓ В НВУ се извършват периодично вътрешни одити, а веднъж годишно - външен одит от сертифициращата организация BVC, Националната агенция по оценяване и акредитация, МО и Инспектората на Министерството на отбраната..

✓ В НВУ са установени видими и осезателни резултати от изпълнението на препоръките на НАОА от предходната акредитация, значителния напредък в интензификацията на учебния процес, обновяване на преподавателския състав, завишена публична активност в чуждестранни издания.

✓ НВУ има установени традиции семестриалните и държавните изпити по специалността от регулираната професия да са открити и да присъстват представители на заявителитена кадри – МО, СВ, ВВС, формирования и структури на БА.

✓ В катедра „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ има достатъчно информация за обучението и научните изследвания в сродни специалности у нас и в други държави. Познава се и конкурентната среда.

✓ В НВУ „Васил Левски“ са постигнати конкретни и положителни резултати, свързани с повишаване на качеството на учебния процес и средата за обучение по регулираната специалност „Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво“ след САНК.

Стандарт 10 се изпълнява напълно .

IV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

Изложените резултати от извършената проверка и направените изводи по отделните стандарти на Критериалната система на НАОА са основание Постоянната комисия да изрази мнение пред Акредитационния

съвет на НАОА, че може да се продължи акредитацията на специалността „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление“ за ОКС „Бакалавър“ в Национален военен университет „Васил Левски“ - гр. Велико Търново.

Постоянната комисия предлага на Акредитационния съвет да определи капацитет на специалността от регулирани професии „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „бакалавър“ в НВУ „Васил Левски“- гр. Велико Търново 1800 обучаеми – 1500 обучаеми в редовна форма и 300 обучаеми в задочна форма.

При извършената проверка се констатира, че през акредитационния период ръководството на НВУ „Васил Левски“ е създадо необходимата нормативна и организационна среда за провеждане на обучение в областта на висшето образование, отговарящо напълно на законовите изисквания на Република България, Европейския съюз и най-новите тенденции в света, което гарантира провеждане на ефективен и съвременен образователен процес с високо качество. За обучението по специалността са създадени, поддържат се и се развиват необходимите съвременни научна, материално-техническа и информационна бази, които са на високо съвременно технологично равнище, целесъобразно специализирани за целите и спецификата на обучение в специалност „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“ за ОКС „бакалавър“.

Обучението в НВУ „Васил Левски“ се извършва от високо професионално подготвени преподаватели с доказан научен, практически и педагогически опит, които прилагат най-новите постижения в областта на науката, практиката, информационните технологии и внедряват авангардни постижения и добри практики в учебния процес при обучението.

С цел по-нататъшно подобряване на обучението на курсанти в специалност “Организация и управление на военните формирования на тактическо ниво” от регулирана професия „Организация и управление на военни формирования на тактическо ниво“, ОКС „бакалавър“ в Национален военен университет „Васил Левски“, Постоянната комисия смята за целесъобразно да се направят следните препоръки:

1. Да продължи усъвършенстването на учебно-плановата документация в специалността от регулираната професия с оглед изискванията на НАТО, съвместимостта с разработваната Европейска военна квалификационна рамка и разширяването на мобилността на курсантите чрез инициативата EMILYO (Военен Еразъм). *Срок: постоянен с ежегодно отчитане.*

2. Да продължи развитието на системата за практическа подготовка на курсантите чрез разширено участие в национални и международни учения, включени в плановете за съвместна подготовка на силите, както и чрез увеличаване на стажовете и практиките. *Срок: до м. септември 2023 г.*

3. Да се възстанови провеждането на тематична международна конференция от факултет „Общовойскови“. *Срок: до м. октомври 2020 г.*

4. Да се увеличи публикационната дейност в реферирани издания. *Срок: постоянен.*

Председател на ПКСПНСО:

проф.д.ик.н. Гошо Петков